

LEVEN EN TIJD VAN JOSIA

C.H. Mackintosh

LEVEN EN TIJD
VAN JOSIA

2 Kronieken 34 - 35

Leven en tijd van Josia

2 Kronieken 34 - 35

Auteur: C.H. Mackintosh
Vormgeving: Jan Paul Spoor
Herziene editie: 2012 Oude Sporen online uitgeverij
Tweede editie: 2023 Oude Sporen online uitgeverij
Bron: Misc. Writings 1 - 'Life and Times of Josiah'

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden vermenigvuldigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch of mechanisch, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Inhoud

Hoofdstuk 1	8
Hoofdstuk 2	17
Hoofdstuk 3	27
Hoofdstuk 4	38
Hoofdstuk 5	47
Hoofdstuk 6	58
Hoofdstuk 7	67

Hoofdstuk 1

Koning Josia regeerde 2400 jaar geleden. Zijn geschiedenis is heel leerzaam, altijd fris en krachtig. Hij besteeg de troon in een donkere, ernstige tijd. De afgoderij was tot een hoogtepunt gestegen. Het zwaard van het oordeel dat lange tijd was teruggehouden in goddelijk geduld en lankmoedigheid, zou spoedig in vreselijke ernst op Jeruzalem vallen.

Manasse, de zoon van Hizkia, had 55 jaar geregeerd. Hoewel tucht deze grote zondaar tot inkeer en berouw had gebracht, was de scepter hem nauwelijks ontvallen of zijn goddeloze en niet tot berouw te brengen zoon Amon volgde hem twee jaar lang op. *Hij deed wat slecht was in de ogen van de HEERE, net zoals zijn vader Manasse gedaan had. Amon offerde aan alle afgodsbeelden die zijn vader Manasse gemaakt had, en hij diende ze. Maar hij vernederde zich niet voor het aangezicht van de HEERE, zoals zijn vader Manasse zich vernederd had. Deze Amon was het die de schuld steeds groter maakte. Zijn dienaren spanden tegen hem samen en doodden hem in zijn huis. De bevolking van het land doodde echter allen die tegen koning Amon samengespannen hadden, en de bevolking van het land maakte zijn zoon Josia koning in zijn plaats* (2 Kron. 33:22-25).

Zo zien we Josia, 8 jaar oud, op de troon van David met om hem heen het sterk toegenomen kwaad en de dwalingen van zijn vader en grootvader. Vormen van kwaad die al sinds de regering van Salomo bestonden. Josia schafte de afgodendienst af: *Ook zette hij*

de afgodspriesters af die de koningen van Juda aangesteld hadden om op de offerhoogten, in de steden van Juda en rondom Jeruzalem reukoffers te brengen, evenals hen die aan Baäl, de zon, de maan, de sterrenbeelden en heel het leger aan de hemel reukoffers brachten' (zie 2 Kon. 23:5).

Koningen van Juda, de opvolgers van David, stelden priesters aan om wierook te branden voor Baäl! Elke koning was verantwoordelijk om voor zichzelf een afschrift te laten maken van de wet: *'Verder moet het zó zijn, als hij op de troon van zijn koninkrijk zit, dat hij voor zichzelf op een boekrol een afschrift van deze wet schrijft, vanuit de rol die onder het toezicht van de Levitische priesters is. Dat moet bij hem zijn en hij moet er alle dagen van zijn leven in lezen om de HEERE, zijn God, te leren vrezen en om alle woorden van deze wet en deze verordeningen in acht te nemen door ze te houden' (Deut. 17:18-19).*

'Hij haalde de paarden weg die de koningen van Juda aan de zon gewijd hadden, van de ingang van het huis van de HEERE tot de kamer Nathan-Melech, de hoveling, die zich in de bijgebouwen bevond; en de zonnewagens verbrandde hij met vuur. Ook de altaren die op het dak van het bovenvertrek van Achaz waren, die de koningen van Juda gemaakt hadden, en de altaren die Manasse in de twee voorhoven van het huis van de HEERE gemaakt had, brak de koning af; hij voerde ze vandaar af en wierp het stof ervan in de beek Kidron. Ook de offerhoogten die tegenover Jeruzalem lagen, die rechts van de berg van het verderf lagen, die Salomo, de koning van Israël, voor Astarte, de afschuwelijke afgod van de Sidoniërs, en voor Kamos, de afschuwelijke afgod van Moab, en voor Milkom, de gruwel van de Ammonieten, gebouwd had, verontreinigde de koning. Hij brak eveneens de gewijde stenen in stukken en hakte de

gewijde palen om, en vulde hun plaats op met mensenbeenderen' (2 Kon. 23:11-14).

Het is zeker de moeite waard om hier ernstig over na te denken. We moeten dit niet beschouwen als een oude geschiedenis zoals we een geschiedenis lezen van Babel, Perzië, Griekenland of Rome. Die koningen ontstaken wierook voor Baäl, stelden afgodspriesters aan, aanbaden hemellichamen. Maar als de koningen van Juda, opvolgers en zonen van David, kinderen van Abraham, die toegang hadden tot het wetboek van God en de verantwoordelijkheid hebben om dat grondig en voortdurend te bestuderen terugvallen onder de macht van een duister en verlagend bijgeloof, dan is dat een waarschuwing die we niet kunnen negeren. Het is voor ons tot lering opgeschreven en al zullen wij geen wierook offeren aan Baäl of hemellichamen aanbidden, toch moeten we luisteren naar de waarschuwingen en vermaningen die de Heilige Geest ons geeft in de geschiedenis van Gods oude volk (1 Kor. 10:11).

Maar wat was de oorzaak van al dit grote en verschrikkelijk kwaad waartoe Salomo en zijn opvolgers gekomen waren? Het veronachtzamen van het Woord. Laten wij christenen, als de gemeente van Christus dit ter harte nemen! Het veronachtzamen van de Heilige Schrift was de bron van al deze afdwalingen en van dit bederf. Dat had al vaker de roede van de tucht van Jehova over dit volk gebracht.

'Wat de daden van de mens betreft, ik ben overeenkomstig het woord van Uw lippen op mijn hoede geweest voor de paden van de gewelddadige' (Ps. 17:4). *'(...) en omdat je van jongs af de heilige geschriften kent, die je wijs kunnen maken tot behoudenis door het geloof dat in Christus*

Jezus is. Alle Schrift is door God ingegeven en nuttig om te leren, te weerleggen, te verbeteren en te onderwijzen in de gerechtigheid, opdat de mens Gods volkomen is, tot alle goed werk ten volle toegerust' (2 Tim. 3:15-17).

In beide teksten wordt het Woord van God ons voorgesteld in zijn tweevoudige kracht:

- het bewaart ons voor het kwaad;
- het geeft ons alles voor het doen van het goede.

Het houdt ons af van de paden van geweld en leidt ons op de wegen van God. Hoe belangrijk is een ijverige, ernstige studie van de Bijbel met gebed! Hoe nodig is het aanleren van een eerbiedige onderwerping in alle dingen aan het gezag van het Woord van God. Dit was de aanbeveling aan het oude volk van God.

Lees Deuteronomium 4:1-9. 'Nu dan, Israël, luister naar de verordeningen en de bepalingen die ik u leer te doen; opdat u leeft en u het land dat de HEERE, de God van uw vaders, u geeft, binnengaat en in bezit neemt. U mag aan het woord dat ik u gebied, niets toevoegen en er ook niets van afdoen, opdat u de geboden van de HEERE, uw God, die ik u gebied, in acht neemt. Uw ogen hebben gezien, wat de HEERE gedaan heeft vanwege Baäl-Peor; dat de HEERE, uw God, iedereen die achter Baäl-Peor aan ging, uit uw midden weggevaagd heeft. U daarentegen, die zich aan de HEERE, uw God, vastgehouden hebt, bent heden allemaal nog in leven. Zie, ik heb u de verordeningen en bepalingen geleerd, zoals de HEERE, mijn God, mij geboden heeft; om zo te handelen in het midden van het land waarin u zult komen om het in bezit te nemen. Neem ze in acht en doe ze; want dat zal uw wijsheid en inzicht zijn voor de ogen

van de volken, die al deze verordeningen horen zullen en zullen zeggen: Werkelijk, dit grote volk is een wijs en verstandig volk! Want welk groot volk is er waar de goden zo dichtbij zijn als de HEERE, onze God, bij ons is altijd als wij tot Hem roepen? En welk groot volk is er dat zulke rechtvaardige verordeningen en bepalingen heeft als heel deze wet, die ik u heden voorhoud? Alleen, wees op uw hoede en neem uzelf zeer in acht, dat u de dingen niet vergeet die uw ogen gezien hebben, en dat zij niet uit uw hart wijken alle dagen van uw leven. U moet ze uw kinderen en uw kleinkinderen bekend maken’.

‘Wijsheid en inzicht’ bestaan alleen in het bewaren van de geboden van God als een schat in het hart. Dit was de basis van de grootheid van Israël tegenover de naties rondom hen. Niet door wat zij bij de Egyptenaren of van de Chaldeeën hadden geleerd. Nee, alleen de kennis van het Woord van God en de aandacht die ze daaraan gaven. De geest van onvoorwaardelijke gehoorzaamheid aan de heilige instellingen en oordelen van de Heere, hun God. Dat was de wijsheid van Israël, hun werkelijke grootheid, hun bolwerk tegen elke vijand, hun waarborg tegen ieder kwaad.

Hetzelfde geldt nu voor het volk van God. Gehoorzaamheid aan het Woord van God is onze wijsheid en de borg en de basis van onze verheven positie. Onze wijsheid bestaat uit gehoorzaamheid. Iemand die gehoorzaamt, is wijs, gelukkig, veilig en vruchtbaar. Zoals het toen was is het ook nu. Als we de geschiedenis van David en zijn opvolgers lezen, zien we zonder uitzondering dat zij die naar de bevelen van God luisterden, veilig, voorspoedig en invloedrijk waren. Zo zal het altijd zijn. Gehoorzaamheid geeft zijn eigen vrucht. De vruchten moeten echter niet onze *beweeegreden* zijn om gehoorzaam

te zijn. Wij zijn geroepen tot gehoorzaamheid zonder te letten op het resultaat.

Maar daarvoor moeten we het Woord kennen en daarom moeten we het bestuderen. Hoe doen we dat? Met een ernstig verlangen om de inhoud te begrijpen. Met een diepe eerbied voor zijn gezag en met een voornemen om het, koste wat het kost, te gehoorzamen. Als we de genade mogen ontvangen om het zo te bestuderen, mogen we verwachten te zullen toenemen in kennis en wijsheid. In de belijdende christenheid is er echter weinig kennis van de Bijbel. En als we de tijd van Josia overdenken, laat dat dan tot gevolg hebben dat wij een innige wens gaan koesteren naar een betere kennis van Gods heilig Woord. Een meer buigen van het hart, geweten en verstand voor die volmaakte maatstaf.

De machten van de duisternis werken rondom ons. Daarom is dit onderwerp zo belangrijk. De vijand wil onze harten tot verschillende vormen van dwaling en kwaad overhalen. Hij strooit zand in de ogen van Gods volk en verblindt het verstand van de mensen. Wij hebben geen afgoden als Baäl, Astarte enz., maar wij hebben de godsdienst van de rede, het verstand, ontrouw, spiritisme enz. Wij branden dan wel geen wierook voor Baäl en de hemellichamen, maar wij hebben een godsdienstige vormendienst. Zinnenstrelende en aantrekkelijke vormen en plechtigheden. De godsdienst van de rede met zijn geleerde en schoonschijnende redeneringen. We hebben het spiritisme, waarin men zich laat voorstaan op gesprekken met de geesten van overledenen. En nog veel andere bedriegerijen en arglistige aanvallen op de waarheid.

Zijn we ons wel bewust van de aard en uitgebreidheid van deze invloeden? Er zijn tegenwoordig duizenden mensen in de belijdende kerk die hun hoop voor de eeuwigheid bouwen op het zand van instellingen, kerkelijke gebruiken en plechtigheden. Men gaat terug tot de ‘overleveringen der vaderen’, zoals men dat noemt. Een verlangen naar dingen die de zinnen bevredigen: muziek, schilderijen, architectuur, ambtsgewaden, licht, wierook, alles wat maar bijdraagt tot een prachtige en aansprekende godsdienst. Theologie, aanbidding en tucht in de verschillende kerken van de Reformatie worden onvoldoende geacht om tegemoet te komen aan het godsdienstig verlangen van het volk. Men vindt ze te eenvoudig om het hart te voldoen. Er is een verlangen naar iets tastbaars om op te steunen voor hulp en troost. Iets dat voor het vlees aangenaam is en de vlam van toewijding aanwakkert.

Daarom zal de godsdienstige mens altijd neigen naar vormendienst. Wanneer hij de waarheid niet vasthoudt, als er geen levende relatie is met Christus, als het gezag van de Heilige Schrift niet het hart overheerst, is er niets dat de invloed van vormendienst in de weg staat. Zelfs verstand, welsprekendheid en literatuur zijn onvoldoende om die geesten te bevredigen. Zij hebben de godsdienstige vormen en gebruiken nodig om hen te helpen in de dienst en waarop ze willen bouwen.

Wat een pogingen worden er niet gedaan om de massa bij elkaar te krijgen. Diegenen die dat doen moeten toch wel het geloof in de macht van het Woord van God en het kruis van Christus missen, die het hart van Paulus beheersten. Zijn wij ons wel bewust dat het satans doel is om iedereen onwetend te laten over de goddelijke openbaring,

om voor hen de heerlijkheid van het kruis en de persoon van Christus te verbergen? Daarvoor gebruikt hij vormendienst, verstandelijke godsdienst en spiritisme. Net zoals hij vroeger Astarte, Baäl, Kamos en Milkom gebruikte in de dagen van Josia.

‘Er is niets nieuws onder de zon’. De duivel haat de waarheid van God. Hij zal zich inspannen om die waarheid geen invloed te laten uitoefenen op de harten. Daarvoor geeft hij voor de één gebruiken en plechtigheden, voor de ander de kracht van de rede en voor weer anderen gemeenschap met de geesten van gestorvenen. Als iedereen maar weggehouden wordt bij de Bijbel en de gezegende Heiland. Hoe diep in slaap en ernstig onverschillig zijn de mensen die belijden de waarheid te hebben. We zouden ze graag daaruit laten wakker worden en smeken God om genade voor onze kinderen, die in zo’n steeds donkerder wordende atmosfeer opgroeien. Moge de Heere christelijke ouders de ernst van de situatie laten inzien, zodat zij op tijd de geesten en harten van de jongeren voorzien van de reddende kennis van het Woord van God.

Het kind Josia en het kind Timotheüs zouden ons moeten opwekken om meer ijver aan de dag leggen om de jongeren op te voeden in het gezin en op de zondagschool en op iedere manier om ze te bereiken. We moeten niet met de armen over elkaar gaan zitten en zeggen: ‘Op Gods tijd zal Hij onze kinderen bekeren, mijn pogingen zijn toch nutteloos’. *‘Hij is een beloner is van hen die Hem zoeken’* (Hebr. 11:6).

Hij zegent onze pogingen om met gebed onze kinderen te onderwijzen. Wie kan de zegen onder woorden brengen van vroeg op de rechte weg geleid te zijn, het karakter gevormd door de heilige invloed van het Woord en de geest voorzien met wat waar, zuiver en liefelijk is?

Wie kan de boze gevolgen beschrijven, als we onze kinderen laten opgroeien in onwetendheid aangaande de goddelijk dingen? Of dat hun geest gevormd is door ijdelheid, dwaasheid en valsheid? Of dat zij een hart hebben dat gewend is aan de morele ontaarding van deze wereld?

Christenen laden een grote verantwoordelijkheid op zich als zij de vijand toelaten de geesten van hun kinderen bezig te houden. Vooral in een tijd dat ze kneedbaar en ontvankelijk zijn. Natuurlijk is de levendmakende kracht van de Heilige Geest nodig om ze te bekeren. Ze moeten net zo goed als anderen ‘opnieuw geboren worden’. Maar dit feit neemt onze verantwoordelijkheid niet weg en moet onze geestkracht niet verlammen en onze pogingen niet hinderen. Wij moeten onze kleinen beschermen tegen alle kwade invloeden en ze oefenen in wat goed en heilig is. Dat geldt ook voor de duizenden om ons heen. Schapen zonder Herder, die zouden kunnen zeggen: ‘Niemand zorgt voor mijn ziel’. Dat God ons gevoel van verantwoordelijkheid mag opwekken voor de medegelovigen om ons heen, opdat we die verschrikkelijke doodsheid en koelheid van ons werpen, waarover wij ons allemaal moeten verootmoedigen.

Hoofdstuk 2

De geschiedenis van Josia leert ons de waarde en het gezag van het Woord van God. Dit is heel belangrijk voor elke leeftijd, omgeving en toestand, persoonlijk en voor de gemeente als geheel. Het hoogste gezag van de Heilige Schrift is de enige remedie tegen dwaling en kwaad. Zeker, menselijk geschriften kunnen waarde hebben, ze kunnen de geest overtuigen als bewijs, maar ze zijn waardeloos als gezagsbron. Er is een sterke neiging in het hart om op menselijk gezag te steunen. U kunt nooit steunen op menselijk gezag. Velen in de christenheid zijn door het accepteren van het zelfbedrog van menselijk gezag beroofd van het gezag van het Woord van God. Het is in feite het Woord van God overboord gooien. Als het Woord niet kan bestaan zonder menselijk gezag, dan is het niet het Woord van God. Dat is een gevaar. Als ik een tekst aanhaal en men zou zeggen: 'Hoe weet u dat dit Gods Woord is?' Dan werpt men het gezag van het Woord weg. Iemand die dat zegt, toont daarmee dat hij niet door het Woord bestuurd wenst te worden.

De wil is erbij betrokken. Daar ligt het geheim. Men is zich bewust dat het Woord iets veroordeelt, wat het hart wil vasthouden en koesteren. Dat is de echte reden van de pogingen om het Woord terzijde te stellen. Het Woord van God heeft zijn eigen geloofsbrieven. Op iedere bladzijde, in iedere tekst en iedere regel staat het bewijs. Maar alleen door de Heilige Geest, de goddelijke Schrijver, kan het bewijs erkend en de geloofsbrieven gewaardeerd worden.

Als God niet regelrecht tot het hart kan spreken – als Hij de zekerheid niet kan geven dat Hijzelf spreekt – tot wie zullen we dan gaan? Kan een mens het beter? Kan een mens verbeteringen aanbrengen? Kan een mens ons meer zekerheid geven? Kan het gezag van de Kerk, de besluiten van generale synoden, het oordeel van de vaders, de mening van professoren ons meer zekerheid geven dan God Zelf? Als God niet gesproken heeft, leven we in het donker. Maar als Hij een openbaring gegeven heeft, moet dat op zichzelf genoeg zijn. En als we niet kunnen geloven wat God zegt omdat *Hij* het zegt, dan kunnen we het ook niet geloven als een mens zo verwaand is om er zijn eigen interpretatie aan te geven.

Begrijp ons niet verkeerd. Wat we beklemtonen is de genoegzaamheid van Gods openbaring, boven elk menselijk schrijven, of dat nu oud, middeleeuws of modern is. Wij kunnen menselijke geschriften waarderen, zoals gezonde vermaning, nauwgezette kennis, het licht van ware kennis en filosofie, getuigenissen van godsdienstige schrijvers, die geprobeerd hebben licht te laten schijnen op de heilige tekst. Wij waarderen die boeken, die trouw aan de heilige Schrift schrijven over het onderwerp van Bijbelstudie. Kortom wij waarderen wat ons helpen kan in het bestuderen van de Bijbel. Maar met nadruk herhalen wij de genoegzaamheid en het oppergezag van het Woord van God. God kan ons de zekerheid geven dat de Heilige Schrift Zijn eigen Woord is. Als Hij dat niet doet, kan geen mens het doen; en als Hij het wel doet, hoeft geen mens het te doen.

Paulus zegt tegen zijn ‘zoon’ Timotheüs: *Maar jij, blijf in wat je geleerd hebt en waarvan je volkomen overtuigd bent, daar je weet van wie je het hebt geleerd, en omdat je van jongs af de heilige geschriften kent, die*

je wijs kunnen maken tot behoudenis door het geloof dat in Christus Jezus is' (2 Tim. 3:14-15). Hoe wist Timotheüs dat de Heilige Schrift God Woord was? Door goddelijk onderwijs. Hij wist van wie hij dat geleerd had. Hier hebt u het geheim. Er was een levende relatie tussen hem en God en hij erkende in de Schrift de eigen stem van God. Zo moet het altijd zijn. Het is niet voldoende om verstandelijk overtuigd te zijn door menselijke argumenten, bewijzen of boeken, dat de Bijbel het Woord van God is. Wij moeten de kracht daarvan in hart en geweten ervaren door goddelijk onderwijs. Dan hebben wij geen menselijke bewijzen meer nodig.

'Abraham geloofde God en het werd hem tot gerechtigheid gerekend' (Rom. 4:3; Gen. 15:6). Hij hoefde niet naar de Chaldeeën of naar de Egyptenaren te gaan om daar te onderzoeken of wat hij gehoord had wel het Woord van God was. Hij wist Wie hij geloofd had en dit gaf hem een heilige standvastigheid. Hij kon zeggen: 'God heeft een band gelegd tussen mij en Zichzelf, door middel van Zijn Woord, die geen macht op aarde of in de hel ooit kan wegnemen'. Dit is de echte basis voor iedere gelovige – man, vrouw of kind – in alle tijden en onder alle omstandigheden. Dit was de basis voor Abraham, Josia, Lukas, Paulus en Timotheüs. Zonder die basis kunnen wij niet trouw blijven. Want ontrouw neemt de basis weg waarop veel belijdenissen rusten.

De tekst *'want ik weet Wie ik geloofd heb'* (2 Tim. 1:12), behoedt mij voor een belijdenis zonder leven, een geërfd geloof, een geloofsbelijdenis door opvoeding, en tegen een twijfel die alles wil beredeneren en niets gelooft. God heeft gesproken en Zijn stem heeft ons hart bereikt. Dat geeft rust en vrede, kracht en bevestiging aan

het hart en de geest van de gelovige. Gods stem spreekt in de Heilige Schrift – spreekt tot het hart – spreekt tot mij. Dit is leven en vrede. Dat is alles wat ik nodig heb.

Van alles wat hierboven staat is Josia's leven en tijd een illustratie.

Josia was acht jaar oud toen hij koning werd' (2 Kron. 34:1). Dat zegt veel over de toestand van het volk van God. Zijn vader was door zijn eigen dienstknechten vermoord na een korte en slechte regering van twee jaar. Hij was toen 24 jaar. Zulke dingen deugen niet. Ze waren de vrucht van zonde en dwaasheid. Het vernederende bewijs van Juda's afwijking van Jehova.

Maar God staat boven alles. Hoewel we niet zouden verwachten dat een kind van acht jaar oud op de troon van David zou zitten, ondervond dit kind in zekere zin de hulp van de God van zijn vaderen. Hier gold: *'waar de zonde toenam, is de genade veel overvloediger geworden'* (Rom. 5:20). Zelfs het feit van Josia's jeugd en onervarenheid was een aanleiding om goddelijke genade te laten zien en de openbaring van de waarde en de kracht van het Woord van God.

Dit godvrezende kind verkeerde in bijzonder moeilijke omstandigheden en beproevingen. Hij werd omringd door heel oude dwalingen in velerlei vormen. Maar hij *'deed wat juist was in de ogen van de HEERE, en ging in de wegen van zijn vader David en week niet af naar rechts of naar links. In het achtste jaar van zijn regering, toen hij nog een jongeman was, begon hij de God van zijn vader David te zoeken. In het twaalfde jaar begon hij Juda en Jeruzalem van de offerhoogten, de gewijde palen, en de gesneden en de gegoten beelden te reinigen'* (2 Kron. 34:2-3).

Dat was een goed begin. Dat is belangrijk, als het hart nog jong is en het is vervuld met de vreze des Heren. Dat bewaart voor veel kwaad. *‘Het beginsel van de wijsheid is de vreze des HEEREN’* (Spr. 9:10). Dat is wat dit godvrezende kind geleerd had en hij volgde dit standvastig na. Wat zit er een kracht en waarde in de uitdrukking: *‘Hij deed wat juist was in de ogen van de HEERE’*. Hij deed wat juist was, niet in zijn eigen oog, ook niet in de ogen van het volk of in de ogen van hen die voor hem geweest waren, maar in de ogen van de Heer. Wat een solide basis van elke rechtvaardige handeling. Pas als de vreze des Heren zijn ware plaats krijgt in het hart, kan alles recht, wijs en heilig zijn.

Wij kunnen veel dingen doen uit vrees voor mensen, uit gewoonte, door invloeden buiten onszelf, maar doen wat recht is in de ogen van de Heere kan alleen wanneer onze harten leven in de vrees van Zijn heilige naam. Dat is het grote en leidende beginsel. Het houdt ernst, ijver en realiteit in – zeldzame kwaliteiten – een waarborg tegen lichtzinnigheid en ijdelheid. Iemand die in de vreze des Heren wandelt is ernstig en oprecht, hij houdt zich niet bezig met onbeduidende dingen, is niet gemaakt, aanmatigend en beroemt zich nergens op. Want het leven heeft een doel, het hart heeft een voorwerp en dit geeft kracht aan het leven en het karakter.

‘...en ging in de wegen van zijn vader David en week niet af naar rechts of naar links’. Wat een getuigenis voor een jongeman. Naar zo’n duidelijke beslistheid mogen wij allemaal verlangen! Wat is dat goed in een tijd van laksheid en vrijzinnigheid, van valse mildheid en onechte liefde, zoals het tegenwoordig is. Dat geeft vrede in het hart. Iemand die weifelt heeft geen vrede, hij wordt steeds heen en weer

geslingerd. Een wankelmoedig man is onberekenbaar in al zijn wegen (Jak. 1:8). Hij wil iedereen behagen en behaagt niemand. Iemand die een duidelijke keuze maakt, weet dat hij maar Eén moet behagen. Dat geeft beslistheid aan leven en karakter. Wat een voorrecht geen mensen te moeten behagen, geen ogendienaren te zijn, in staat te zijn het oog alleen op de Meester te richten en met Hem te gaan door kwaad gerucht en goed gerucht. Misschien verkeerd begrepen en in een verkeerd daglicht gesteld te worden, maar dat geeft niet. De hoofdzak is te wandelen op het door God aangewezen pad en daarvan niet af te wijken, niet naar rechts en niet naar links.

Een dienstknecht van de Heere moet vastberaden zijn. Als onze vijand een weifelende houding bij ons aantreft zal hij zeker proberen ons van het rechte pad af te krijgen. Dat de Heilige Geest machtig in ons mag werken en dat Hij ons geschikt maakt om te kunnen zeggen: *‘O God, mijn hart is bereid, ik zal zingen, ik zal psalmen zingen, ook zal mijn eer U loven’* (Ps. 108:1; 57:8).

‘In het achtste jaar van zijn regering, toen hij nog een jongeman was, begon hij de God van zijn vader David te zoeken’ (2 Kron. 34:3). Hierin ligt de basis van heel de waardevolle dienst van Josia. Hij begon God te zoeken. Laten jonge christenen dit ernstig overdenken. Velen zijn zo bezig en in beslag genomen door hun dienst, dat hun hart niet bevestigd wordt in de vreze en liefde van God. Dit is een ernstige dwaling waarin wij kunnen vallen. Laten we steeds onthouden: *‘Wie door God veel in het openbaar gebruikt wordt, oefent Hij in het verborgen’*. Al Zijn geliefde dienstknechten zijn meer bezig geweest met hun Meester dan met hun werk.

Wij zetten het werk niet op een lagere plaats, maar allen die door God erkend zijn en een lange staat van dienst en christelijk getuigenis hebben gehad, zijn begonnen met ernstig werk aan het hart in het verborgene van Gods tegenwoordigheid. Iemand, die te vroeg aan het openbare werk begint – begint te onderwijzen voordat hij heeft geleerd – loopt het gevaar te blijven steken en terug te vallen. Wat God gepland heeft, wortelt diep en groeit dikwijls langzaam.

Josia begon God te zoeken, vier jaar voordat hij aan zijn openbare werk begon. Eerst moest er bij hem een basis gelegd worden van godsvrucht, waarop de actieve dienst kon voortbouwen. Dat was nodig. Hij moest een groot werk doen. Er was een menigte aan hoogten, bossen, gesneden en gegoten beelden, ze waren overal en het verwijderen daarvan vereiste buitengewone trouw en vastberadenheid. Waar moest hij die halen? In de goddelijke schatkamer! Josia was nog maar een kind en zij die de afgodendienst hadden ingevoerd waren mannen op leeftijd en ervaring. Hij zocht de Heer en Zijn hulp. Hij ging naar de bron van alle wijsheid en kracht. Hij verzamelde daar de kracht, waarmee hij zich omgordde om te doen wat voor hem lag.

Dat was onmisbaar. Rommel van jaren en voorgaande geslachten lagen voor hem. Ondanks de opwekking in de dagen van Hizkia leek het erop dat alles overgedaan moest worden. *‘In het twaalfde jaar begon hij Juda en Jeruzalem van de offerhoogten, de gewijde palen, en de gesneden en de gegoten beelden te reinigen. En men brak voor zijn ogen de altaren van de Baäls af. Hij brak de wierookaltaren, die er bovenop stonden, stuk. Ook de gewijde palen en de gesneden en de gegoten beelden brak hij in stukken en hij verpulverde ze, en hij strooide het stof op de graven van hen die daaraan geofferd hadden. De beenderen*

van de priesters verbrandde hij op hun altaren. Zo reinigde hij Juda en Jeruzalem. Ook in de steden van Manasse, Efraïm en Simeon, ja, tot Naftali toe, onderzocht hij hun huizen rondom. Hij brak de altaren en de gewijde palen af, verbrijzelde de gesneden beelden door ze te verpulveren en brak al de wierookaltaren in heel het land van Israël stuk. Daarna keerde hij terug naar Jeruzalem' (2 Kron. 34:3-7).

Lees ook 2 Koningen 23 eens, daar is een lijst met meer bijzonderheden van de gruwelen waarmee hij moest afrekenen. Hoe ver was het volk van God afgeweken, toen zij het gezag van de Heilige Schrift hadden losgelaten. Een bijzondere les om te leren uit de geschiedenis van de beste koning van Juda.

Op het ogenblik dat een mens afwijkt van de Schrift, al is het maar een haarbreed, is het niet te zeggen tot welke afwijking hij kan komen. We kunnen ons verwonderen over Salomo, die hoge plaatsen bouwde voor Astarte, de gruwel van de Sidoniërs, voor Kamos, de gruwel van de Moabieten en voor Milkom, de gruwel van de Amorieten. Hij was eerst ongehoorzaam aan het Woord omdat hij zich vrouwen nam van die volken. Daardoor viel hij heel gemakkelijk in nog grotere dwalingen door hun afgodendienst in te voeren.

Alle boosheid, elk bederf, verwarring, schande, oneer, lastering vindt zijn oorsprong in de afwijking van het Woord van God. Daar kunnen we niet genoeg over nadenken! Het is het hoofddoel van de satan om het volk van God weg te voeren van de Schrift. Daarvoor zal hij alle middelen toepassen:

- overleveringen,
- doelmatigheid,

- menselijke redeneringen,
- publieke opinie,
- reputatie,
- invloed,
- karakter,
- plaats en
- nuttigheidsbeginselen.

Dat zal hij allemaal inzetten om het hart en geweten maar weg te kunnen houden bij deze ene gouden zin: *'Er staat geschreven'*. Die hele menigte aan dwalingen die onze jonge koning in staat was aan gruis te slaan en tot poeder te vermalen, was gekomen door het veronachtzamen van deze kostbaarste zin. Ouderdom, gezag van de vaders, niets hield Josia tegen. Josia liet zich niet tegenhouden door opmerkingen zoals, je moet:

- tolerant zijn,
- een brede horizon hebben,
- ruim van gedachten zijn
- vrijzinnig van geest zijn,
- niet zo enghartig zijn,
- verdraagzaam zijn,
- niet zoveel vooroordelen hebben.
- het breder zien, mensen bij elkaar trekken, een kring vormen in plaats van steeds maar te veroordelen.

Dat alles raakte Josia niet. Als iets niet de basis heeft van 'zo zegt de Heere', dan deed hij maar één ding: hij sloeg het tot gruis.

Hoofdstuk 3

‘In het achtste jaar van zijn regering, toen hij nog een jongeman was, begon hij de God van zijn vader David te zoeken’... ‘in het twaalfde jaar begon hij Juda en Jeruzalem te reinigen’... ‘In het achttiende jaar van zijn regering, toen hij het land en het huis gereinigd had, stuurde hij Safan, de zoon van Azalia, en Maäseja, de leider van de stad, en Joah, de zoon van Joahaz, de kanselier, om het huis van de HEERE, zijn God, te herstellen’ (vs. 3, 8).

Wat een vooruitgang, die voortkwam uit een voornemen van het hart om de Heere te dienen. *‘Het pad der rechtvaardigen is als een schijnend licht, dat gaandeweg helderder gaat schijnen tot het volledig dag is geworden’* (Spr. 4:18). Dat was het pad van Josia; en dat kan ook het pad van elke christen zijn als hij, zonder op de omstandigheden te letten, getrokken wordt naar hetzelfde doel, zelfs wanneer de omstandigheden vijandig zijn zoals in Josia’s dagen. Een toegewijd hart en een ernstige geest zal ons leiden op het pad van trouw discipelschap. De genade van God zal ons daarbij helpen.

De eerste twaalf hoofdstukken van Jeremia schetsen ons de toestand van Israël in de dagen van Josia. Daar lezen we zinnen als: *‘Ik zal Mijn oordelen over hen uitspreken vanwege al hun kwaad: dat zij Mij verlaten en reukoffers gebracht hebben aan andere goden, en zich hebben neergebogen voor de werken van hun handen. U dan, omgord uw middel, sta op en spreek tot hen alles wat Ik u gebieden zal. Wees niet ontsteld vanwege hen, anders zal Ik u ontsteld doen zijn voor hen’* (Jer. 1:16).

‘Daarom zal Ik u nog ter verantwoording roepen, spreekt de HEERE, ja, uw kleinkinderen zal Ik ter verantwoording roepen. Voorzeker, steek over naar de eilanden van de Kittiers, en zie, stuur boden naar Kedar en let aandachtig op, en kijk of iets dergelijks gebeurd is. Heeft een volk ooit goden ingeruild? - en het zijn niet eens goden! - Toch heeft Mijn volk zijn Eer ingeruild voor wat niet van nut is’ (Jer. 2:9-11).

In Jeremia 3:1 staat de verschrikkelijke beeldspraak die gebruikt wordt om het lage gedrag van het afvallige Israël en het verraderlijke Juda aan te tonen. En in hoofdstuk 4 lezen we:

‘Uw wegen en uw daden hebben u deze dingen aangedaan. Dit is uw kwaad, dat het zo bitter is, dat het u in het hart treft. Mijn binnenste, mijn binnenste, ik krimp ineem, wanden van mijn hart! Mijn hart is onrustig in mij, ik kan niet zwijgen, want u, mijn ziel hoort bazuingeschal en krijgsgeschreeuw. Ramp op ramp, wordt er geroepen, want heel het land is verwoest. Plotseling zijn mijn tenten verwoest, in een ogenblik mijn tentkleden. Hoelang moet ik de banier nog zien, het bazuingeschal horen? Voorzeker, Mijn volk is dwaas, men kent Mij niet. Wijs is men in kwaaddoen, maar van goeddoen weet men niet. Ik zag het land, en zie, het was woest en leeg, en keek naar de hemel - zijn licht was er niet. Ik zag de bergen, en zie, zij beefden, en alle heuvelen schudden door elkaar. Ik zag, en zie, er was geen mens, en alle vogels in de lucht waren weggevlagen. Ik zag, en zie, het vruchtbare land was woestijn, en al zijn steden waren in afgebroken, door de HEERE, door zijn brandende toorn’ (Jer. 4:18-26).

Wat een levendige taal. De profeet beschrijft het toneel als een chaos en donkerheid. Wanneer we deze eerste hoofdstukken lezen kunnen we ons een juist beeld vormen van de tijd waarin Josia leefde. Het was

een tijd die gekenmerkt werd door elke vorm van verderf. Van hoog tot laag, rijk of arm, geleerd of ongeleerd, profeten, priesters en het volk, ze hielden allemaal de schijn op, ze bedrogen, ze waren harteloos en boos. Waarom leggen we daar zo de nadruk op? Voornamelijk om aan te tonen dat wij persoonlijk de Heere kunnen dienen, als wij maar een voornemen van het hart hebben. De omgeving speelt dan geen rol. In de donkerste tijden schijnt het licht van ware toewijding het helderst, door de duisternis die het omringt straalt het.

Omstandigheden die traagheid en ontrouw in de hand werken en die een meezuigende werking hebben, zijn een aanleiding voor iemand die trouw is om zich daartegen te verzetten. Wanneer Josia om zich heen had gekeken zou hij verraad, bedrog, verderf en geweld hebben gezien. En in de godsdienst zag hij enkel dwaling en kwaad in elke mogelijk vorm. Sommige van deze dwalingen waren ingevoerd door Salomo en waren door Hizkia met rust gelaten. De basis van het kwaad was gelegd tijdens de schitterendste regering van Israël, door de wijste en rijkste koning. De meest godvruchtige en toegewijde voorganger van Josia had ze gelaten zoals hij ze gevonden had.

Wie was Josia, dat hij zulke eerbiedwaardige instellingen omver durfde te werpen? Een onervaren en ongeoefende jongeman, die tegenover mannen stond die in wijsheid, inzicht en levenservaring ver boven hem stonden! Waarom liet hij de dingen niet bij het oude? Waarom liet hij zich niet voortdrijven op de stroom die al eeuwen vloeide? Scheuringen zijn gevaarlijk. Er is altijd een groot risico dat de voordelen van het oude verloren gaan.

Al dergelijke overwegingen kunnen in het hart van Josia een rol hebben gespeeld, maar zijn antwoord was eenvoudig, direct, duidelijk

en beslist. Het was niet het oordeel van Josia tegenover het oordeel van zijn voorgangers, maar het was het oordeel van God tegen allen. Dat is een belangrijk beginsel voor ieder kind van God en voor iedere dienstknecht. Zonder dit beginsel kunnen wij niet optreden tegen het kwaad om ons heen. Dit beginsel ondersteunde Luther in zijn strijd tegen het hele christendom. Hij legde de bijl aan de wortel van oude vooroordelen en schokte de basis van de vooropgestelde meningen en leerstellingen die meer dan 1000 jaar de Kerk hadden beheerst. Maar het was niet Luther tegen het christendom, maar de Heilige Schrift tegen dwaling.

Laten we daarover nadenken. Zoals het een grote les was voor Luther, en Josia, is dat het ook voor ons. Wij verlangen er naar dat de Heilige Schrift het ultieme gezag heeft – het absolute gezag van het Woord van God – van de goddelijke openbaring – eerbiedig erkend in de hele gemeente van God. De vijand echter probeert het gezag van het Woord te ondermijnen en het gezag ervan over het geweten te verzwakken. Daar willen we ernstig tegen waarschuwen, voor zover het in ons vermogen ligt en aandringen op het belang van onderwerping aan de stem van God in de Schrift, in alle dingen. Het is niet voldoende in te stemmen met het populaire: ‘De Bijbel alleen’. We hebben meer nodig. We moeten ons absoluut laten besturen door het gezag van de Schrift, niet door de uitlegging van een mens, maar door de Schrift zelf. We hebben ook een geweten nodig dat in elke omstandigheid een trouw antwoord geeft volgens de onderwijzing van Gods Woord.

Dit vinden we geïllustreerd in het leven van Josia. In het 18^e jaar van zijn regering, als hij 26 jaar oud is, zien we dat in het bijzonder. Dat

jaar is niet alleen een gedenkwaardig jaar in het leven van Josia, maar ook in de geschiedenis van Israël. Dat jaar wordt gekenmerkt door twee grote feiten, namelijk:

- de ontdekking van het wetboek;
- en de viering van het Pascha.

Feiten die hun stempel hebben gedrukt op deze belangrijke periode en die hun vruchten afwerpen als lering voor het volk van God in alle tijden. Het boek werd gevonden tijdens de hervormingen, wat op zich een bewijs te meer is van het beginsel: *‘Als iemand Zijn wil doen wil, zal hij van deze leer erkennen of zij uit God is’* (Joh. 7:17).

We lezen hierover:

‘In het achttiende jaar van zijn regering, toen hij het land en het huis gereinigd had, stuurde hij Safan, de zoon van Azalia, en Maäseja, de leider van de stad en Joah, de zoon van Joachaz, de kanselier, om het huis van de HEERE, zijn God, te herstellen. Zij gingen naar de hogepriester Hilkia, en gaven al het geld dat in het huis van God gebracht was, dat de Levieten, de deurwachters, ingezameld hadden uit de hand van Manasse en Efraïm, van heel het overblijfsel van Israël en van heel Juda en Benjamin, en die daarmee naar Jeruzalem teruggekeerd waren. Zij gaven dat in de handen van de uitvoerders van het werk die aangesteld waren over het huis van de HEERE, en die gaven het weer aan de uitvoerders van het werk die in het huis van de HEERE werkten om het huis te repareren en te herstellen. Zij gaven dat aan de werklieden en aan de bouwlieden, om gebouwen stenen te kopen en hout voor de verbindingsstukken, en om de huizen die de koningen van Juda hebben laten vervallen, van een zodering te voorzien. De mannen verrichtten trouw het werk. Zij

die over hen aangesteld waren, waren Jahath en Obadja, Levieten van de nakomelingen van Merari; en Zacharis en Mesullam, van de nakomelingen van de Kahathieten, om leiding te geven. En die Levieten, te weten allen die goed muziekinstrumenten konden bespelen, gingen ook over de lastdragers en gaven leiding aan ieder die het werk uitvoerde, aan elk dienstwerk. Anderen uit de Levieten waren schrijvers, beambten en poortwachters. Toen zij het geld dat in het huis van de HEERE gebracht was, te voorschijn haalden, vond de priester Hilkia het wetboek van de HEERE, gegeven door de hand van Mozes. En Hilkia nam het woord en zei tegen de schrijver Safan: Ik heb het wetboek gevonden in het huis van de HEERE. Hilkia gaf die boekrol aan Safan. Safan bracht die boekrol naar de koning en bracht de koning bovendien verslag uit door te zeggen: Alles wat in de hand van uw dienaren gegeven is, dat doen zij. Zij hebben het geld dat in het huis van de HEERE gevonden is, ingezameld, en hebben het in handen gegeven van hen die aangesteld zijn, en in handen van hen die het werk uitvoeren. Ook maakte de schrijver Safan het volgende aan de koning bekend: De priester Hilkia heeft mij een boekrol gegeven. En Safan las eruit voor in de tegenwoordigheid van de koning. Het gebeurde nu, toen de koning de wetswoorden hoorde, dat hij zijn kleren scheurde (2 Kron. 34:8-19).

Een teer geweten buigt voor het Woord van God. Een bijzonder kenmerk van Josia. Hij was een man met een nederige, berouwvolle geest. Laten wij allemaal zo zijn. Wat een waardevolle christelijke karaktertrek. Wij zouden allemaal meer het gewicht, het gezag en de ernst van de Schrift moeten kennen. Josia betwijfelde de echtheid en het gezag van de woorden niet, die door Safan waren voorgelezen. Hij vroeg niet: 'Hoe kan ik nu weten of dit het Woord van God is?'

Hij beefde ervoor, hij boog zich ervoor en scheurde zijn kleren. Hij beoordeelde het Woord niet, het Woord oordeelde hem.

Zo moet het altijd zijn. De Schrift is het Woord van God en het oordeelt de mens. Het legt de wortels van zijn natuur bloot. Het brengt de basis van zijn bestaan aan het licht. Het houdt hem een heldere spiegel voor, waarin hij zichzelf volmaakt weerkaatst ziet. Daarom houdt de mens niet van de Schrift – hij kan het Woord niet verdragen – probeert het opzij te zetten – graaft er gaten in – durft neer te gaan zitten om het te beoordelen. Zo behandelen mensen andere boeken niet. Daarin zoeken ze geen fouten of tegenstrijdigheden.

Maar de Schrift oordeelt de mens, zijn wegen en zijn lusten. Vandaar de vijandschap van de natuurlijke mens tegen dat kostbare en wonderbare Boek. Een Boek dat zijn eigen geloofsbrieven in zich draagt voor elk goddelijk toebereid hart. Er is een kracht in de Bijbel die elke hoogte neerhaalt. Alles moet vroeger of later ervoor buigen. *‘Want het woord van God is levend en krachtig en scherper dan enig tweesnijdend zwaard, en het dringt door tot verdeling van ziel en geest, zowel van gewrichten als van merg, en oordeelt de gedachten en overleggingen van het hart. En geen schepsel is voor Hem onzichtbaar, maar alle dingen zijn naakt en geopend voor de ogen van Hem met Wie wij te doen hebben’* (Hebr. 4:12-13).

Josia vond dat ook. Het Woord van God doorboorde hem. *‘Het gebeurde nu, toen de koning de wetswoorden hoorde, dat hij zijn kleren scheurde. Toen gaf de koning de volgende opdracht aan Hilkia, Ahikam, de zoon van Safan, Abdon, de zoon van Micha, de schrijver Safan en Asaja, de dienaar van de koning: Ga de HEERE raadplegen, voor mij en voor wie overgebleven zijn in Israël en in Juda, over de woorden van deze*

boekrol die gevonden is. Want de grimmigheid van de HEERE die over ons is uitgegoten, is groot, omdat onze vaders het woord van de HEERE niet nauwlettend in acht genomen hebben, overeenkomstig alles wat in deze boekrol geschreven is' (vs. 19-21).

Wat een opmerkelijke tegenstelling tussen de nederige Josia, die zich neerbuigt onder de werking van het Woord van God, en de tegenwoordige moderne twijfelaars en ongelovigen. Mochten de mensen wijs worden en hart en geweten eerbiedig buigen in onderwerping aan het Woord van de levende God, voordat die grote en verschrikkelijke dag van de Heere komt, waarin ze gedwongen zullen worden om te buigen, terwijl ze wenen, klagen en met hun tanden knarsen.

Het Woord van God zal stand houden in eeuwigheid. Het is nutteloos voor een mens om zich ertegen te verzetten, het proberen weg te redeneren, of er fouten en tegenstellingen in te ontdekken. *'Voor eeuwig, HEERE, staat Uw woord vast in de hemel'* (Ps. 119:89). *'De hemel en de aarde zullen voorbijgaan, maar mijn woorden zullen geenszins voorbijgaan'* (Matt. 24:35; Mark. 13:31; Luk. 21:33). *'Maar het woord van de Heer blijft tot in eeuwigheid'*. *Dit nu is het woord dat u verkondigd is'* (1 Petr. 1:25). Wat voor nut heeft het dan voor een mens het Woord van God te weerstaan? Dat is een ernstige vraag! Hij kan er niets bij winnen, alleen maar verliezen!

'Toen ging Hilkia met hen die de koning gestuurd had, naar de profetes Hulda, de vrouw van Sallum, de zoon van Tokhat, de zoon van Hasra, de beheerder van de priesterkleding – zij woonde in Jeruzalem, in het nieuwe gedeelte – en zij spraken met haar overeenkomstig die opdracht' (vs. 22).

Een kind van acht jaar kwam op de troon van David en openbaarde de toestand van het volk van God. En in dit vers wordt de profetische dienst vervuld door een vrouw. Het spreekt allemaal boekdelen, maar de genade van God faalt niet, maar is overvloedig. Josia was zo bedroefd dat hij bereid was de mededelingen van God te ontvangen via welk kanaal dan ook. Dat is mooi. Het lijkt vernederend voor een koning om naar een vrouw te moeten gaan om raad, maar deze vrouw was de bewaarster van de gedachten van God en dat was voldoende voor Josia. Hij wilde alleen graag de wil van God kennen en doen. Het kwam er voor hem niet op aan welk instrument de stem van God gebruikte. Hij was bereid te luisteren en te gehoorzamen. Dat is de basis van goddelijke leiding. *'Hij leidt zachtmoedigen in het recht, Hij leert zachtmoedigen Zijn weg'* (Ps. 25:9).

Waren er maar meer van zulke zachtmoedige mensen onder ons, dan zou er minder verwarring, verschil van mening en woordenstrijd zijn. Als we nederig zouden zijn, zouden we allemaal door God geleid en onderwezen kunnen worden. We zouden eensgezinder zijn, allen hetzelfde spreken en minder verdeeld en afgunstig zijn.

Josia krijgt een volledig antwoord, zowel voor het volk als voor zichzelf. *'Zij zei tegen hen: Zo zegt de HEERE, de God van Israël: Zeg tegen de man die u naar Mij toe gestuurd heeft: Zo zegt de HEERE: Zie, Ik ga onheil over deze plaats brengen en over de inwoners ervan, namelijk al de vervloekingen die in de boekrol beschreven zijn die men in de tegenwoordigheid van de koning van Juda gelezen heeft. Omdat zij Mij verlaten hebben en reukoffers aan andere goden gebracht hebben, zodat zij Mij tot toorn verwekt hebben met al het werk van hun handen,*

daarom zal Mijn grimmigheid uitgegoten worden over deze plaats en niet uitgeblust worden' (vs. 23-25).

Dit was de plechtige herhaling en bevestiging van dat wat de koning al had gehoord. Maar het kwam met frisse kracht, nadruk en belangstelling als een persoonlijke mededeling voor hem, die begon met deze zin: *'Zeg tegen de man die u naar Mij toe gestuurd heeft'.*

Dan komt de boodschap die koning Josia zelf aangaat: *'Maar tegen de koning van Juda, die u gestuurd heeft om de HEERE te raadplegen, tot hem moet u dit zeggen: Zo zegt de HEERE, de God van Israël: Wat betreft de woorden die u gehoord hebt, omdat uw hart week geworden is en u zich voor het aangezicht van God vernederd hebt, toen u Zijn woorden hoorde tegen deze plaats en de inwoners ervan, en u zich voor Mijn aangezicht vernederd hebt, u uw kleren gescheurd hebt en voor Mijn aangezicht gebuild hebt, daarom heb Ik u ook verhoord, spreekt de HEERE. Zie, Ik ga u met uw vaders verenigen en u zult met vrede in uw graf bijgezet worden. Uw ogen zullen al het onheil dat Ik over deze plaats en over de inwoners ervan ga brengen, niet zien. Daarop brachten zij de koning verslag uit' (vs. 26-28).*

Dit is leerzaam en bemoedigend voor ons in deze donkere dagen. Het leert ons dat God grote waarde hecht aan persoonlijke oefeningen van de ziel en een berouwvol hart. Josia had misschien de hopeloosheid van alle dingen kunnen inzien. Dat niets de toorn en het oordeel over de stad en het land zou kunnen keren. Dat iedere poging daartoe vergeefs zou zijn. Dat het goddelijke plan vaststond – het besluit zou worden uitgevoerd. Kortom, dat hij werkeloos zou moeten toezien en de dingen maar op zijn beloop moest laten. Maar zo redeneerde Josia

niet. Hij boog voor het goddelijk getuigenis, vernederde zichzelf, scheurde zijn kleren en weende.

God nam daar kennis van. Zijn berouwvolle tranen waren kostbaar voor de Heere en hoewel het oordeel zou komen, deze berouwvolle koning ontsnapte eraan. Niet alleen ontkwam hijzelf, maar in de hand van de Heere was hij ook het instrument om ook anderen te redden. Hij wendde zich tot God met een gebroken geest en een ernstig hart, beleet zijn zonden en de zonden van het volk. En toen hij zeker was van zijn persoonlijke redding begon hij ook de bevrijding van zijn broeders te zoeken. Wat een les voor ons hart. Laten wij die les ter harte nemen.

Hoofdstuk 4

Als er een oprecht werk in het hart plaats vindt, is dat altijd het geval wanneer iemand het gewicht en de ernst van de waarheid voelt. Hij zal daarom proberen anderen dat ook te laten zien. Een waarheid die alleen maar verstandelijk of oppervlakkig is, beschouwend of denkbeeldig, zal geen praktisch gevolg hebben. Het oefent het hart en geweten niet op een goddelijke manier. Het heeft geen invloed op ons leven en karakter. En als het onszelf niet raakt, zal onze voorstelling ervan aan anderen met weinig kracht gepaard gaan. Natuurlijk is God soeverein. Hij kan Zijn Woord gebruiken, zelfs als het gesproken wordt door iemand die zelf nooit de invloed ervan heeft ondervonden. We kunnen er zeker van zijn dat de beste manier om anderen diep te raken, is zelf diep door de waarheid te zijn geraakt.

Ik noem als voorbeeld de wederkomst van de Heer. Iemand kan zijn toehoorders alleen raken als hijzelf diep erbij betrokken is, als zijn hart onder de kracht staat van dit ernstige woord: 'de Heere is nabij'. Als dit feit in alle ernst verwerkelijkt wordt in relatie tot de wereld en haar aantrekkingskracht, zowel persoonlijk als gemeenschappelijk, dan zal de waarheid zo worden voorgesteld dat het harten van toehoorders raakt. Het is gemakkelijk te zien of iemand zelf heeft ervaren wat hij zegt. Iemand kan een duidelijke en knappe uiteenzetting geven van de leer aangaande de wederkomst en alle daarmee samenhangende waarheden, maar als het koud en gevoelloos wordt voorgedragen, zal het weinig effect op de toehoorders hebben. Om tot de harten te

spreken, moet het hart van de spreker erbij betrokken zijn. Iemand moet een behoorlijk verhard hart hebben, wil hij onbewogen blijven als iemand onder tranen spreekt over zijn redding .

Laten we elkaar goed begrijpen. Niets in de manier van spreken kan uit zichzelf iemand tot bekering brengen. Tranen kunnen niet levend maken. Ernst kan niet wedergeboren maken. Het is *'niet door kracht en niet door geweld, maar door Mijn Geest, zegt de HEERE van de legermachten'* (Zach. 4:6). Alleen door de machtige werking van het Woord en de Geest van God kan iemand opnieuw geboren worden. Dit geloven we en houden eraan vast, maar wij geloven ook dat God een ernstige prediking zegent en dat mensen daardoor getroffen worden. Het moet geen mechanische preek zijn, geen routinewerk. Het moet gepaard gaan met ernst en een diep gevoel voor de ziel van de mens, en droefheid over verloren mensen. Een blijvend besef is nodig van het verschrikkelijke lot van zondaars die geen berouw hebben. En inzicht in de waarde van de onsterfelijke ziel, en de ernstige werkelijkheid van de eeuwigheid.

We moeten geen waarheid brengen zonder overtuiging. In onze dagen is er een bijzondere behoefte aan woordverkondiging door trouwe gelovigen. Gelukkig hen die aanvoelen hoe zij dat moeten doen. Die spreken als kanalen van gemeenschap tussen God en hun medemensen. Mensen die er werkelijk op uit zijn om hun werk te doen volgens de wil van God en niet erop uit zijn om te leren spreken, maar om mensen te redden. De evangelist brengt mensen in de nabijheid van Christus. De herder en de leraar proberen mensen bij elkaar te houden.

Het is een zegen als God wordt verheerlijkt. De grootheid van Jezus Christus wordt geopenbaard door de uitleg van de waarheid, of de mensen nu willen horen of niet. Maar moeten we ook niet naar de resultaten kijken? Wij geloven van wel. Een spreker moet kijken naar het resultaat en niet voldaan zijn zonder resultaat. Een boer gaat ook niet jaar op jaar door met zaaien zonder dat hij oogst. We moeten onze toehoorders niet wegpreken en dan onszelf tevreden stellen met de tekst: *'wij zijn voor God een welriekende reuk van Christus'* (2 Kor. 2:15). Dit is fout. Het is een fatale dwaling. Wat we nodig hebben, is voor God te leven en voor de resultaten van ons werk: op Hem wachten, worstelen in het gebed voor anderen, al onze geestkracht in het werk steken, te spreken alsof alles van ons afhing; hoewel we heel goed weten dat wij niets kunnen doen en dat onze woorden *'zijn als prikkels en als spijkers, diep ingeslagen door meesters in het verzamelen. Zij zijn gegeven door één Herder'* (Pred. 12:11). We zijn ervan overtuigd dat naar Gods orde een harde werker vrucht op zijn arbeid moet hebben; en overeenkomstig zijn geloof zal hij dat hebben. Er kunnen uitzonderingen zijn, maar we kunnen er zeker van zijn dat een trouwe prediker vroeg of laat vrucht zal zien.

Tot deze gedachten zijn wij gekomen door de gebeurtenis in Josia's leven aan het eind van 2 Kronieken 34. Het is goed daarover na te denken. Josia was een ernstig man en hij voelde de kracht van de waarheid op zich drukken. Hij kon niet voldaan zijn, zolang hij het volk niet om zich heen had verzameld. Zodat het licht dat op hem geschinen had, ook op hen zou schijnen. Hij bleef niet staan bij het feit dat hij in vrede in zijn graf zou neerdalen, dat hij het kwaad niet zou zien dat over Jeruzalem zou komen, dat hijzelf aan het oordeel zou ontkomen. Nee, hij dacht aan anderen. Hij had medelijden met het

volk rondom hem. Zijn eigen redding stond namelijk in verband met en was gegrond op zijn oprechte berouw en verootmoediging onder de machtige hand van God. Daarom probeerde hij door dezelfde werking van dat Woord, dat eerst krachtig in zijn eigen hart gewerkt had, anderen ook tot berouw en verootmoediging te brengen.

‘Toen stuurde de koning boden, en verzamelde al de oudsten van Juda en Jeruzalem. De koning ging naar het huis van de HEERE, en iedere man uit Juda en de inwoners van Jeruzalem, de priesters, de Levieten, heel het volk, van de grootste tot de kleinste. En hij las ten aanhoren van hen al de woorden van het boek van het verbond dat in het huis van de HEERE gevonden was. De koning ging op zijn plaats staan en sloot een verbond voor het aangezicht van de HEERE, om de HEERE te volgen, en Zijn geboden, Zijn getuigenissen en Zijn verordeningen met heel zijn hart en met heel zijn ziel in acht te nemen door de woorden van dit verbond die in deze boekrol beschreven zijn, te volbrengen. En hij liet allen die in Jeruzalem en in Benjamin gevonden werden, stelling nemen; en de inwoners van Jeruzalem deden overeenkomstig het verbond van God, de God van hun vaders. Josia deed alle gruwelen weg uit alle landen die van de Israëlieten waren, en verplichtte ieder die in Israël gevonden werd, te dienen, ja, de HEERE, hun God, te dienen. Gedurende al zijn dagen weken zij niet af van achter de HEERE, de God van hun vaders’ (vs. 29-33).

Wij met zoveel licht, kennis en voorrechten krijgen hier een les. Ten eerste voelde Josia zijn verantwoordelijkheid voor iedereen om hem heen. Hij stak zijn licht niet onder de korenmaat, maar liet het schijnen tot zegen van anderen. De grote waarheid van het ene lichaam werd veel later pas geopenbaard, toen Christus als het

opgestane Hoofd Zijn plaats had ingenomen aan de rechterhand van God. Toch vinden we hier de eenheid van het volk Israël. Het was een nationale eenheid en niet de eenheid van het lichaam. Deze eenheid was altijd erkend door de getrouwen, ondanks de uiterlijke toestand van het volk. De twaalf toonbroden waren het goddelijke beeld van de volmaakte eenheid; en tevens de volmaakte onderscheidenheid van de twaalf stammen (zie Lev. 24). Gedurende de donkere, stille nacht wierpen de zeven lampen van de gouden kandelaar hun licht op de twaalf toonbroden, geplaatst door de hand van de hogepriester overeenkomstig het gebod van God op de reine tafel. Een veelbetekenend beeld!

Deze grote waarheid verwerkelijkte Elia de Tisbiet ook toen hij op de Karmel een altaar bouwde. *‘Elia nam twaalf stenen, overeenkomstig het getal van de stammen van de zonen van Jakob, tot wie het woord van de HEERE was gekomen: Israël zal uw naam zijn’* (1 Kon. 18:31). Dezelfde waarheid had Hizkia voor ogen toen hij het bevel gaf tot *‘dat brandoffer en dat zondoffer voor heel Israël’* (2 Kron. 29:24). Paulus doelde daar ook op, toen hij in de tegenwoordigheid van koning Agrippa sprak over *‘onze twaalf stammen, die vurig nacht en dag God dienen’* (Hand. 26:7).

Als iemand aan één van deze geloofsmannen had gevraagd: ‘Waar zijn de twaalf stammen dan?’ Zou hij een antwoord hebben kunnen geven? Zou men ze hebben kunnen aanwijzen? Zeker! Maar niet op het eerste gezicht, want het volk was verdeeld. De eenheid was niet meer te zien. In de dagen van Elia en Hizkia had men de twee en de tien stammen. In de dagen van Paulus waren de tien stammen

verspreid. In het land Palestina was alleen een overblijfsel van de twee stammen onder de regering van het vierde beest van Daniël.

Wat dan? Was de waarheid van God krachteloos geworden door de uiterlijke toestand van Israël? Helemaal niet. ‘Onze twaalf stammen’ kunnen nooit opgegeven worden. De eenheid van de natie is een grote waarheid voor het geloof. Het is op dit moment even waar, als toen Jozua de twaalf stenen oprichtte te Gilgal. Het Woord van God blijft in eeuwigheid. Geen tittel of jota van alles wat Hij gesproken heeft zal voorbijgaan. Verandering en verval kenmerken datgene wat mensen doen. Dood en verwoesting kan het mooiste op aarde bederven. Jehova zal elk van Zijn woorden waarmaken. De twaalf stammen van Israël zullen van het beloofde land genieten, in al zijn lengte, breedte en volheid. Geen macht op aarde of onder de aarde is in staat deze heerlijke vervulling tegen te houden. Waarom? Wat maakt het zo zeker? Kunnen we wel met zo’n zekerheid spreken? Eenvoudig omdat de mond van de Heere het gesproken heeft. Het is het getuigenis van de God Die niet liegen kan.

Laat dat duidelijk voor ons zijn. Niet alleen omdat het in relatie staat met Israël en het land Kanaän, maar ook omdat het de onkreukbaarheid van de Schrift als geheel betreft. Er is een onnauwkeurige manier om de Schrift te gebruiken, die ontierend is voor God en schadelijk voor ons. Dat is om teksten die specifiek over Jeruzalem en Israël gaan van toepassing te verklaren op de verkondiging van het evangelie en de uitbreiding van de christelijke Kerk. Dit is een onverantwoordelijke vrijheid t.a.v. de goddelijke openbaring. Onze God kan werkelijk wel zeggen wat Hij bedoelt. Hij meent wat Hij zegt, als Hij spreekt over Israël en Jeruzalem. Hij heeft het dan niet over de gemeente; en als

Hij spreekt over de gemeente, bedoelt Hij niet Israël of Jeruzalem. Daaraan zouden alle Schriftuitleggers moeten denken. Het is niet een kwestie van profetische uitleg. Het is veel meer. Het is een kwestie van de onfeilbaarheid, waarde en kracht van het Woord van God. Als we onszelf veroorloven om onnauwkeurig en slordig te zijn ten opzichte van sommige teksten, dan zijn we het ook ten opzichte van andere. Daardoor zal ons gevoel van het gewicht en het gezag van de hele Bijbel verzwakt worden.

Laten we naar Josia terugkeren. Hoe verwerkelijkte hij dit grote beginsel? Hij maakte geen uitzondering op de algemene regel, dat alle godvrezende koningen van Juda rekening hielden met de eenheid van het volk Israël. Nooit beperkten ze hun gedachten, sympathie of hun daden tot een kleinere kring dan 'onze twaalf stammen'. De twaalf broden op de reine tafel lagen altijd voor het oog van God, en dus ook voor het oog van het geloof. Dit was niet een bespiegeling, een onpraktisch dogma, een dode letter. Integendeel, het was in ieder geval een grote, invloedrijke praktische waarheid. *Josia deed alle gruwelen weg uit al de landen die van de Israëlieten waren* (vs. 33).

En nu de toepassing daarvan voor onszelf in deze tijd. Geloof u op Gods gezag in de leer van de eenheid van het lichaam van Christus? Dat zo'n lichaam er nu is op deze aarde, verenigd met zijn goddelijke en levende Hoofd in de hemel door de Heilige Geest? Heeft u deze waarheid van God zelfontvangen, op het gezag van de Schrift? Kortom, houdt u als hoofdwaarheid en basis van het Nieuwe Testament vast aan de onlosmakelijke eenheid van de gemeente van God? Zeg niet: 'Waar kan men dat zien?' Die vraag stelt het ongeloof, wanneer het kijkt naar de talloze sekten en partijen. Het geloof antwoordt hierop,

wanneer het oog rust op de onvergankelijke zin: *'Er is ¹ één lichaam en één Geest'* (1 Kor. 12:20; Ef. 4:4). Let op de woorden: 'Er is'. Er staat niet: 'Er was eens en er zal weer één lichaam zijn'. Ook zegt het niet dat er zoiets bestaat in de hemel. Nee, het Woord zegt: *'Er is één lichaam en één Geest'*. Kan deze waarheid zijn kracht verliezen door de toestand in de belijdende Kerk? Was de eenheid van het lichaam alleen maar voor de apostolische tijd en is ze nu niet meer van toepassing, omdat ze niet meer zichtbaar is?

Laten we oppassen dat we geen ontrouwe gevoelens toelaten, dat is de vrucht van ongelof in het Woord van God. De praktijk mag getuigen tegen de waarheid. Maar welke waarheid heeft de praktijk niet tegen zich als getuige? Echter het geloof is niet gebouwd op hoe de dingen ervoor staan. Steunde Elia op de praktijk van het volk, toen hij zijn altaar van twaalf stenen bouwde volgens het getal van de stammen van Israël? Steunde Hizkia op de uiterlijke schijn, toen hij bevel gaf om een brandoffer en schuldoffer te brengen voor heel Israël? Deed Josia het voor de uiterlijke vorm, toen hij zijn hervorming uitstreckte tot alle landen die tot de kinderen van Israël behoorden? Zeker niet. Zij steunden op het Woord van de God van Israël. Dat Woord bleef waar, of de stammen van Israël nu waren verstrooid of niet. Als de waarheid van God ongedaan gemaakt kan worden door de uiterlijke praktijk of daden van mensen, wat moeten we dan geloven? Dan blijft er geen enkele waarheid over, waarop wij kunnen vertrouwen.

Nee, de enige basis waarop we iets kunnen geloven is dit éne zinnetje: *'Er staat geschreven'*. Dat is voor ons van levensbelang. Als christenen geloven we het, houden het vast en stemmen er van harte

---

1 In de Engelse vertaling staat: '[There is] one body and one spirit' (Eph. 4:4).

mee in. Welnu, er staat geschreven: *'Er is één lichaam en één Geest'* (Ef. 4:4). Het is even duidelijk als de tekst: *'Wij zijn door het geloof gerechtvaardigd'* (Gal. 2:16), of elke andere waarheid. Moeten we dan deze kostbare waarheid maar loslaten, omdat zo weinig gezien wordt van de reinigende kracht ervan in het leven van de gelovigen? Dan is elke basis van ons geloof weg. We geloven het, omdat het in het Woord geschreven staat, niet omdat het in de wereld gezien wordt. Natuurlijk moet het in de wereld getoond worden; en het is onze schuld en schande dat het niet gebeurt. Maar de eigenlijke basis van ons geloof is de goddelijke openbaring. Als dit gezien en aangenomen wordt, geldt dit zowel voor de eenheid van het lichaam als voor de rechtvaardiging door het geloof.

Hoofdstuk 5

‘Er staat geschreven’ is dus de enige basis waarop we een leerstelling kunnen geloven. Ja, dat geldt voor alle grote waarheden van het christendom. Alles wat we kennen dat geestelijk, hemels of goddelijk is, is geopenbaard in het Woord van God. Ik ben een zondaar, omdat de Bijbel zegt: ‘Allen hebben gezondigd’. Ik ervaar het ook, maar daarom geloof ik het niet, maar ik ervaar het omdat ik geloof en ik geloof het omdat God het heeft gezegd. Het geloof rust op Gods openbaring en niet op menselijk gevoel of redenering.

‘Er staat geschreven’ is voldoende voor het geloof. Met minder kan ik niet toe, maar meer eist het geloof niet. God spreekt. Het geloof neemt het aan. Het beoordeelt het Woord van God niet naar de uiterlijke omstandigheden, maar het oordeelt de omstandigheden volgens het Woord van God.

Zo is het ook met de leer aangaande de Drie-eenheid, de godheid van Jezus Christus, Zijn verzoening, Zijn hogepriesterschap, Zijn wederkomst, de leer over de oorspronkelijke zonde, de rechtvaardiging, het toekomstige oordeel en de eeuwige straf. We geloven deze waarheden niet op grond van ons gevoel, rede of uiterlijke omstandigheden, maar op grond van goddelijke openbaring.

We geloven in de eenheid van het lichaam op dezelfde basis. Op vele plaatsen wordt erover geschreven: *‘Want zoals het lichaam één is en vele leden heeft, en alle leden van het lichaam, hoewel vele, één lichaam zijn,*

zo ook Christus. Immers, wij allen zijn door één Geest tot één lichaam gedoopt, hetzij Joden hetzij Grieken, hetzij slaven hetzij vrijen, en ons allen is van een Geest te drinken gegeven (1 Kor. 12:12-13). En even verder in vers 24: *'God heeft het lichaam zo samengesteld, dat Hij aan het mindere overvloediger eer gegeven heeft, opdat er geen verdeeldheid in het lichaam is (...). En u bent het lichaam van Christus en ieder afzonderlijk leden'* (vs. 24, 27). Het gaat hier over de onlosmakelijke eenheid van de gemeente van God, het lichaam van Christus. Het is een goddelijke waarheid, omdat het door God geopenbaard is. Wij geloven dat Jezus Christus God is boven alles, gezegend tot in eeuwigheid, omdat de Schrift dat zegt. En er is één lichaam, omdat de Schrift dat zegt.

De waarheid van de eenheid van het lichaam is niet zomaar een denkbeeldig iets: slechts een bespiegeling, een vleugellamme leerstelling. Het is een praktische en vormende, invloedrijke waarheid. In het licht daarvan moeten we wandelen, en alles om ons heen en ook onszelf oordelen. Zo was het ook bij Israël van oudsher. De eenheid van het volk was een werkelijkheid voor hen; niet zo maar een theorie, die je naar behoefte kon aannemen of verwerpen. De natie was één in Gods gedachten. Waar dat niet zichtbaar was, moest de getrouwe alleen maar de plaats van zelfoordeel innemen met een gebroken geest en met diep berouw in het hart. Kijk naar de voorbeelden van Hizkia, Josia, Daniël, Nehemia en Ezra. Deze trouwe mensen gaven nooit deze waarheid op, omdat Israël had gefaald. Zij maten de waarheid van God niet af naar de daden van de mensen. Maar ze beoordeelden de daden van de mensen en ook zichzelf volgens de waarheid van God. Dit was de enige juiste handswijze. Als de geopenbaarde eenheid van Israël verdorven was

door de zonde en de dwaasheid van mensen, erkenden de oprechte leden van Gods volk de zonde en treurden erover. Zij beleden die zonde als hun eigen zonde en zagen op tot God. Dit was nog niet alles. Zij voelden hun verantwoordelijkheid om te handelen volgens de waarheid van God, hoe de uiterlijke omstandigheden ook waren.

Dat was de betekenis van de twaalf stenen van het altaar van Elia (1 Kon. 18). En ook van de brieven van Hizkia aan ‘geheel Israël’, om ze uit te nodigen om naar het huis van de Heere in Jeruzalem te komen om het Pascha te vieren voor de Heere, de God van Israël. Niets is meer treffend dan de geest en de stijl van deze brieven: *‘Israëlieten, bekeer u tot de HEERE, de God van Abraham, Izak en Israël. Dan zal Hij terugkeren tot de ontkomenen die u overgebleven zijn uit de hand van de koningen van Assyrië. En wees niet als uw vaders en als uw broeders, die aan de HEERE, de God van hun vaders, ontrouw waren, zodat Hij hen tot verwoesting overgegeven heeft, zoals u ziet. Wees nu niet halsstarrig zoals uw vaders. Geef de HEERE de hand en kom naar Zijn heiligdom, dat Hij voor eeuwig geheiligd heeft, en dien de HEERE, uw God. Dan zal Zijn brandende toorn zich van u afkeren. Want als u zich tot de HEERE bekeert, zullen uw broeders en uw kinderen barmhartigheid vinden bij hen die hen als gevangenen weggevoerd hebben, zodat zij in dit land zullen terugkomen. De HEERE, uw God, is immers genadig en barmhartig, en zal het aangezicht niet van u afwenden als u zich tot Hem bekeert’* (2 Kron. 30:6-9).

‘Zo trokken de ijlboden van stad tot stad door het land van Efraïm en Manasse, tot Zebulon toe, maar men lachte hen uit en bespote hen’ (vs. 10). Dat is treurig, maar we kunnen dat verwachten. Geloofsdaden roepen toorn en verachting op bij hen die niet naar de gedachten

van God vragen. De mannen van Efraïm en Manasse beschouwden de boodschap van Hizkia als verwaandheid en overmoed. De grote waarheid had krachtig in het hart van Hizkia gewerkt. Het had zijn karakter gevormd en beheerste zijn gedrag. Maar voor de mannen van Efraïm en Manasse was het een fabel, een theorie uit het verleden, een instelling van vroeger, die zijn tijd had gehad.

Maar het geloof laat zich niet leiden door menselijke gedachten. Dat was de reden dat Hizkia doorging met zijn werk; en God erkende dat en zegende hem. Hizkia liet zich uitlachen en belachelijk maken, omdat hij verschillenden uit Aser, Manasse en Zebulon zag, die zich verootmoedigden en naar Jeruzalem kwamen. Hizkia en allen die zich verootmoedigden, haalden een rijke oogst van zegen binnen onder de machtige hand van God. Terwijl de spotters in de dorheid en kaalheid bleven waarmee hun eigen ongeloof hen had omgeven.

Let op de kracht van de woorden van Hizkia: *‘Want als u zich tot de HEERE bekeert, zullen uw broeders en uw kinderen barmhartigheid vinden bij hen die hen als gevangenen weggevoerd hebben’*. Benadert dit niet de waarheid van het Nieuwe Testament, dat wij leden zijn van elkaar en dat het gedrag van de één invloed heeft op dat van de ander? Ongeloof kan dat betwijfelen, maar zo was het in Israël en zo is het nu in de gemeente van God.

Denk aan het geval van Achan in Jozua 7. Eén man zondigde, maar de hele gemeente wist er niets van; en toch lezen we: *‘Maar de Israëlieten pleegden trouwbreuk met wat door de ban gewijd was’* (vs. 1). Hoe kan dit? Omdat het volk één was, en God onder hen woonde. Dit was de basis van een dubbele verantwoordelijkheid: een verantwoordelijkheid tegenover God en een verantwoordelijkheid

tegenover de vergadering en elk lid afzonderlijk. Iemand in Dan zou kunnen twifelen of zijn gedrag iemand in Berseba kon beïnvloeden. Toch was het een feit, en de basis van dit feit lag in de eeuwige waarheid van de onlosmakelijke eenheid van Israël, en het wonen van Jehova te midden van Zijn verlost volk (Ex. 15:2 enz.).

Wij zullen niet alle teksten noemen, die van Gods aanwezigheid in Israël spreken. Maar belangrijk is op te merken dat die opsomming begint met Exodus 15, waar Israël als een verlost volk aan de overzijde van de Rode Zee kon zeggen: *'De HEERE is mijn kracht en lied, Hij is mij tot heil geweest. Dit is mijn God, Hem verheerlijk ik; de God van mijn vader, Hem roem ik (...). U zult hen brengen en hen planten op de berg die Uw eigendom is, Uw vaste woonplaats, die U gemaakt hebt, HEERE, het heiligdom, HEERE, dat Uw handen gesticht hebben. De HEERE zal regeren voor eeuwig en altijd!'* De verlossing was de basis waarop God te midden van Zijn volk woonde, en Zijn aanwezigheid verzekerde hun volmaakte eenheid. Niemand van het volk kon zichzelf beschouwen als een op zichzelf staand individu. Ieder moest zichzelf beschouwen als een deel van het geheel en moest zijn gedrag beschouwen in relatie tot het geheel waarvan hij deel uitmaakte.

Het menselijk verstand kan deze waarheid niet begrijpen. Het gaat ons verstand te boven. Geloof kan het aannemen en dienovereenkomstig handelen. De getrouwen in Israël erkenden het en handelden ernaar. Hizkia zond brieven naar heel Israël, en stelde zich daarmee bloot aan smaad en verachting. Waarom gaf hij bevel dat het brand- en zondoffer gebracht moest worden voor heel Israël? Waarom oefende Josia zijn hervorming uit in alle landen die tot de kinderen van Israël behoorden? Omdat beide mannen de goddelijke waarheid erkenden

van de eenheid van Israël en ze lieten die waarheid niet los, omdat maar zo weinigen die waarheid verstonden.

‘Zie, dat volk woont afgezonderd ‘ (Num. 23:9). ‘Ik zal dan te midden van de Israëlieten wonen, en Ik zal hun tot een God zijn’ (Ex. 29:45). Deze waarheden vinden we het hele Oude Testament door. Hoe dichter iemand in de nabijheid van God leefde – bij de levende en altijd stromende fontein van leven, licht en liefde – hoe dieper hij doordrongen was van de gedachten, het medegevoel, de raadsbesluiten en plannen van God; en hoe meer en beter hij leerde te handelen naar de waarheid die God over Zijn volk had uitgesproken. En dit alles ondanks alle ontrouw die het volk jegens God bewezen had.

Welnu christelijke lezer: herkent u in de eenheid van het Joodse volk de voorafschaduwing van een hogere eenheid, die nu bestaat in dat éne lichaam waarvan Christus het Hoofd is? Dat heel ons wezen met eerbiedige onderwerping mag buigen voor de machtige waarheid: ‘Er is één lichaam’. Maar als u om u heen kijkt, zult u verbaasd staan als u naar de uitdrukking van deze eenheid zoekt. U zult de christenen verstrooid vinden in talrijke sekten en partijen. Wat nog het meest verbaast, is dat zelfs zij die belijden deze waarheid te geloven en ernaar handelen onder elkaar verdeeld zijn en geen eenheid en overeenstemming tonen. Vanuit menselijk oogpunt is dat verwarrend. Veel mensen storen zich daaraan. *‘Evenwel, het vaste fundament van God staat’ (2 Tim. 2:19).* Deze waarheid van God is onverwoestbaar; en als we kijken op de trouwe mensen in het Oude Testament die de eenheid van Israël geloofden en beleden, ook toen er niets van te zien was, waarom zouden wij deze dan niet van harte

geloven? Laten we ijverig proberen uitdrukking te geven aan de hogere eenheid van het éne lichaam.

‘Er is één lichaam en één Geest’. Dat is de basis van onze verantwoordelijkheid tegenover elkaar en tegenover God. Omdat christenen verdeeld zijn, moeten we die waarheid niet loslaten. Dat moge God verhoeden. Want het is een te reële, kostbare, vormende en invloedrijke waarheid. We moeten handelen overeenkomstig de waarheid van God en niet kijken naar de gevolgen en de uiterlijke omstandigheden.

Laten we niet zeggen: Het is hopeloos, alles is stuk, het is onmogelijk deze waarheid van God tot uiting te brengen in dit verval. Laten we ook niet zeggen: De eenheid van het lichaam was iets van vroeger, misschien dat het in de toekomst weer zo zal zijn, maar in deze tijd is het niet meer mogelijk.

Sommigen zullen zeggen: Het is een utopie en je kunt dit niet handhaven tegenover zoveel sekten en partijen. In deze tijd moet ieder maar persoonlijk tot de Heer opzien en het beste ervan maken; en in je eigen leven je best doen naar eer en geweten. Zo spreken en handelen velen. Maar zo spreken is ongeloof t.a.v. de waarheid van de eenheid van het lichaam. Dan kunnen we ook die andere waarheden wel loslaten. Want al die waarheden staan op hetzelfde fundament, namelijk de eeuwige waarheid van God, de absolute verklaring van de Heilige Schrift. Wij moeten elke waarheid aannemen en onszelf onderwerpen aan het gezag van die waarheid. Het is gevaarlijk om een waarheid niet te erkennen, omdat deze volgens mensen niet zou kunnen. Voor ons is het voldoende dat deze in de Bijbel geopenbaard is. Wij moeten die alleen geloven en gehoorzamen.

De Schrift zegt: 'Er is één lichaam'. Dan moeten wij dat handhaven, wat het ook kost. Wij moeten in getrouwheid aan Christus daarvan getuigen in de praktijk. Getuigen tegen alles wat in strijd is met de eenheid van de gemeente van God en een ernstige, voortdurende uitdrukking van die eenheid najagen. Aan de ene kant moeten wij strijden tegen een valse eenheid, en aan de andere kant tegen individualisme. We moeten vasthouden aan de waarheid van God en die belijden, terwijl we naar Hem opzien met een nederige geest en met een ernstig voornemen van het hart. Hij zal ons ondersteunen in elke moeilijkheid. Natuurlijk, er zijn ernstige moeilijkheden die wij niet kunnen oplossen. Uit het feit dat we ons moeten *'beijveren de eenheid van de Geest te bewaren in de band van de vrede'*, blijkt voldoende dat er moeilijkheden zijn op deze weg. Maar de genade van Christus is voldoende voor alle eisen die aan ons gesteld worden, als we proberen te handelen volgens deze waarheid.

In de tegenwoordige toestand van de gemeente kunnen we twee groepen onderscheiden:

1. mensen die de eenheid zoeken op een verkeerde basis;
2. mensen die de eenheid zoeken op grond van het Nieuwe Testament.

De laatste is een levende, geestelijke en goddelijke eenheid. Daartegenover staat een eenheid van mensen, met alle vormen die de mens heeft geprobeerd: hetzij nationaal, geestelijk, ceremonieel of leerstellig. Er is één lichaam, dat door de Heilige Geest verbonden is met het Hoofd in de hemel. Dit was het en dit is het. 'Er is één lichaam en één Geest'. Dit blijft waar. En evengoed als in de tijd van

Efeze 4:3 geldt: alles wat deze waarheid tegenspreekt is verkeerd, en we moeten ons daarvan afzonderen en ertegen getuigen.

Christenen die zich verenigen op een andere grond dan de eenheid van het lichaam handelen in openlijke tegenspraak met de geopenbaarde gedachten van God. Misschien is het wel aantrekkelijk, wenselijk, verstandig, juist, nuttig of doelmatig, maar het is tegen Gods gedachten en dat moet genoeg zijn voor ons. Het Woord van God spreekt alleen over de eenheid van de Geest en de eenheid van het lichaam. Er is geen andere eenheid.

De gemeente van God is één, en ze bestaat uit vele leden. Het is niet plaatselijk of geografisch beperkt; maar het is een lichaam dat bestaat uit leden met een dubbele verantwoordelijkheid: tegenover het Hoofd en tegenover elkaar. Dat mogen we nooit ontkennen. Mensen kunnen dat ontkennen, hun eigen rechten laten gelden, handelen naar eigen gedachten, oordeel of wil; maar hun verantwoordelijkheid blijft gegrond op het feit van het éne lichaam. Zij hebben te maken met het Hoofd in de hemel, en met de leden op aarde. De ontkenning daarvan is de ontkenning van hun eigen geestelijk bestaan.

Het is gegrondvest op het leven dat is gevormd door de Heilige Geest, en geleerd en gehandhaafd wordt in de Bijbel. Onafhankelijkheid bestaat niet. Christenen kunnen zichzelf niet zien als louter individuen, als op zichzelf staande personen. ‘Wij zijn leden van elkaar’, is even waar als ‘gerechtvaardigd door het geloof’. Er zijn een aantal dingen waarin we als individu staan, namelijk in ons berouw, in ons geloof, in onze rechtvaardiging, in onze wandel met God, in onze dienst voor Christus en in onze beloning voor deze dienst. Want ieder zal een witte steen ontvangen met daarop een nieuwe

naam, alleen door hem gekend. Dat is allemaal waar, maar dat heft die andere waarheid niet op: die van onze eenheid met het Hoofd in de hemel en met elkaar hier op aarde.

Deze twee hoofdlijnen van de waarheid vloeien voort uit de titels van onze gezegende Heer. Namelijk, Hoofd en Heere. Hij is het Hoofd van Zijn lichaam, de gemeente; en Hij is de Heere van allen, en van iedereen. Bij het laatste denken wij aan onze persoonlijke verantwoordelijkheid tegenover Hem vanwege de dienst waartoe Hij in Zijn soevereiniteit ons genadig geroepen heeft. In alle dingen moeten wij van Hem afhankelijk zijn. Al onze daden, acties en plannen moeten afhankelijk worden gemaakt van die éne soms lichtvaardig gebruikte zin: 'Zo de Heer wil'. Niemand mag zich plaatsen tussen het geweten van een dienstknecht en het bevel van de Heere. Dit is goddelijk waar en van het grootste belang. Dat Christus onze Heere is, is een belangrijke waarheid die niet hoog genoeg geschat kan worden.

Maar Hij is evengoed Hoofd als Heere. Hij is het Hoofd van het lichaam, evenals Hij de Heere is van individuele personen. Dat moeten we niet door elkaar gooien. De waarheid dat Christus Heere is moet niet in botsing komen met de waarheid dat Hij Hoofd is. Als we alleen maar denken aan Christus als Heere en aan onszelf als personen, die verantwoordelijk zijn tegenover Hem, dan ontkennen en verliezen we uit het oog onze verantwoordelijkheid tegenover elk lid van dat lichaam waarvan Hij het Hoofd is. Laten we daarvoor oppassen. Wij kunnen onszelf niet beschouwen als individuele, onafhankelijke mensen. Christus als Hoofd doet ons denken aan al Zijn leden en daaruit volgt een praktische waarheid. Wij hebben zowel

heilige plichten te vervullen tegenover onze medeleden als tegenover onze Heere en Meester. Iemand die in gemeenschap met Christus wandelt, kan zijn relatie ten opzichte van een lid van Zijn lichaam niet uit het oog verliezen. Zo iemand zal zich altijd herinneren dat zijn handel en wandel invloed uitoefenen op de christenen die om hem heen leven. Het is een wonderlijke verborgenheid, maar het is waar. *‘En als een lid lijdt, lijden alle leden mee’* (1 Kor. 12:26).

Men kan het lichaam van Christus niet reduceren tot iets plaatselijks. Het lichaam is één en we moeten dit praktisch op iedere mogelijke wijze handhaven. We moeten een vastberaden getuigenis geven tegenover alles wat de uitdrukking van de volmaakte eenheid van het lichaam hindert: of dat nu is gelegen in een verkeerde eenheid of een verkeerde persoonlijkheid. De vijand probeert christenen op een verkeerde basis te verenigen en hen te vergaderen rondom een verkeerd middelpunt. Als hem dat niet lukt, zal hij hen proberen te laten dwalen op de wijde en woelige oceaan van een onsamenhangend individualisme.

Wij zijn voor God overtuigd dat de enige waarborg tegen die beide verkeerde en gevaarlijke uitersten een goddelijk gewerkt geloof is in de grote basiswaarheid van de eenheid van het lichaam van Christus.

Hoofdstuk 6

Wat moet onze houding als christenen zijn tegenover de grondwaarheid van de eenheid van het lichaam? Als men gedeelten zoals 1 Korinthiërs 12 en 14, Efeziërs 2 en 4 en Kolossenzen 2 en 3 bestudeert, kan aan deze waarheid in het Nieuwe Testament niet getwijfeld worden. Aan het begin van Romeinen 12 wordt er op praktische wijze naar verwezen, maar de Heilige Geest geeft ons in die brief geen bespreking van de waarheid van de gemeente. We vinden hier meer de relatie van de gelovige met God door de dood en opstanding van Christus. In de eerste elf hoofdstukken van Romeinen wordt niet over de gemeente gesproken als het lichaam van Christus. In Romeinen 12:4 wordt de leer van het éne lichaam genoemd, maar niet verder uitgewerkt.

Er is nu één lichaam op aarde, gevormd door de Geest en verenigd met het levende Hoofd in de hemel. Sommigen zien dat niet en anderen vinden het te moeilijk om aan te nemen, gezien de huidige omstandigheden. Toch blijft het een door God vastgestelde waarheid. Er is één lichaam! Welke invloed heeft die waarheid op ons? U kunt zich onmogelijk onttrekken aan de verantwoordelijkheden die daarin liggen opgesloten, of u moet die waarheid opzij zetten. Als er één lichaam is waarvan alle gelovigen persoonlijk lid zijn, dan staan we in een heilige relatie met het Hoofd, maar ook ten opzichte van elkaar. Wat dit met zich meebrengt, zijn de kenmerken die hierbij horen, de genegenheid, de voorrechten en de verantwoordelijkheden!

We zijn niet alleen verbonden met een *uitgelezen gezelschap van christenen*, maar met alle leden waaruit het hele lichaam bestaat. Ieder gezelschap van christenen, waar zij zich ook vergaderen, moet alleen maar de plaatselijke uitdrukking zijn van het hele lichaam. Zij moet zich in die plaats vergaderen, geleid door het gezag van het Woord en door de kracht van de Heilige Geest, zodat alle leden van Christus die wandelen in waarheid en heiligheid daar hun plaats kunnen vinden. Als een plaatselijk getuigenis zo niet vergaderd en ingericht is, staat het niet op de grond van de eenheid van het lichaam. Als er ook maar *iets* is, in inrichting, tucht, leer of praktijk, dat een verhindering zou zijn voor een lid van het lichaam van Christus, bij wie het geloof en de praktijk in overeenstemming zijn met het Woord van God, dan wordt de eenheid van het lichaam praktisch ontkend. Wij zijn verantwoordelijk de waarheid van de eenheid van het lichaam te erkennen en we moeten zo samenkomen dat alle leden van het lichaam van Christus met ons kunnen aanzitten en de gaven kunnen uitoefenen die het Hoofd aan hen gegeven heeft. Het lichaam is één. De leden zijn over de hele aarde verspreid. Afstand betekent niets, de plaats ook niet. Een lid van het lichaam in de éne plaats is ook een lid van het lichaam elders. Want er is maar één lichaam en één Geest. De Geest vormt het lichaam, en verbindt de leden met het Hoofd en met elkaar.

Een lid uit een andere plaats behoort bij ons een plaatselijk getuigenis te vinden dat de uitdrukking is van het lichaam, waarbij hij zich kan aansluiten. Zo'n christen moet zijn plaats kunnen vinden in de plaatselijke gemeente, behalve als er iets afwijkends is in leer of wandel, dat zijn hartelijke ontvangst verhindert.

Dat is de orde in 1 Korinthiërs 12 en 14, Efeziërs 2 en 4 en ze wordt verondersteld in Romeinen 12. Deze waarheid vinden we in het Nieuwe Testament. Op vele plaatsen zijn heiligen vergaderd door de Heilige Geest in de naam van de Heere Jezus Christus. In Rome, Korinthe, Efeze, Filippi, Kolosse en Thessalonica. Zij waren niet onafhankelijk, geïsoleerd of brokstukken van gemeenten, maar delen van het éne lichaam. Een lid van de gemeente in de éne plaats was ook een lid van de gemeente overal elders.

Iedere gemeente werd geleid door de éne Geest en de éne Heer, en behandelde alle plaatselijke zaken over bijvoorbeeld toelaten en uitsluiten, armenzorg en dergelijke. Deze handelingen werden door de andere gemeenten erkend. Iemand die uitgesloten was, werd overal geweigerd. De gemeente in Korinthe pleegde van tevoren geen overleg met een andere gemeente over de uitsluiting van de boze in hoofdstuk 5. Maar die daad werd erkend en bevestigd door elke andere gemeente. Elke gemeente die de uitgeslotene zou ontvangen, zou een smet werpen op Korinthe en praktisch de eenheid van het lichaam ontkennen.

Dit is de duidelijke leer van het Nieuwe Testament. Deze leer vindt iedere oprecht gelovige, die de Schrift onderzoekt. De gemeente heeft helaas gefaald om deze waarheid uit te dragen en wij zijn *allemaal* schuldig aan dit falen. Dit zou ons diep moeten verootmoedigen voor God. Wij hebben allemaal schuld. Wij kunnen geen hoge geestelijke aanspraken maken, of een aanmatigende houding aannemen ten opzichte van openbare zonde en falen. Dat moge God verhoeden. Het is nodig dat het volk van God zich verootmoedigt vanwege het

treurige afwijken van de waarheid, die zo duidelijk in het Woord van God beschreven staat.

Zo was het ook bij de vrome Josia. Zijn hele leven laat dat zien. Hij vond in het wetboek een heel andere orde dan die hij om zich heen zag. Maar hij stelde zich niet tevreden door uit te roepen: ‘Het is hopeloos, het volk is te ver gegaan, het verval is begonnen en het is totaal vergeefs om de goddelijke maatstaf weer in te voeren. Laten we de dingen maar op zijn beloop laten en er het beste van maken.’

Zo sprak Josia niet. Hij verootmoedigde zich voor God en deed een beroep op anderen om hetzelfde te doen. Maar hij probeerde ook de waarheid van God uit te voeren. Hij had de hoogste goddelijke maatstaf voor ogen en het gevolg was: *‘Een Pascha zoals dit was in Israël niet meer gehouden, vanaf de tijd van de profeet Samuel; en geen van Israëls koningen heeft het Pascha gehouden, zoals Josia nu hield met de priesters...’* (2 Kron. 35:18).

Dit waren de gevolgen van het trouw lezen en doen van het Woord van God; en zo zal het altijd zijn, want ‘God is een beloner van hen die Hem zoeken’. Laten we kijken naar de daden van het overblijfsel, dat uit Babel terugkeerde in de dagen van Ezra en Nehemia. Wat deden zij? Zij zetten het altaar op zijn fundament, herbouwden de tempel en herstelden de muren van Jeruzalem. Zij hielden zich bezig met de ware aanbidding van de God van Israël, en het grote middelpunt voor Zijn volk om samen te komen. Dat was juist. Dit is de werking van het geloof dat niet naar de omstandigheden kijkt. Als ze dat gedaan hadden, dan hadden ze niets gedaan. Het was maar een verachtelijk klein volk onder de regering van onbesneden heidenen. Ze waren aan alle kanten omringd door actieve vijanden, opgestookt

door de tegenstander van God, van Zijn stad en van Zijn volk, die niets nalieten om hen te hinderen in hun gezegende werk.

Die vijanden maakten hen belachelijk en zeiden: ‘Wat willen deze zwakke Joden? Willen zij zich versterken, offeren, voleindigen, stenen levend maken uit het puin?’ Niet alleen hadden de Joden machtige vijanden van buitenaf, maar ook van binnen was er zwakheid. Want *‘toen zei Juda: De kracht van de lastdragers schiet tekort en er is veel puin; wij zijn daarom niet in staat de muur te herbouwen’* (Neh. 4:10). Dat was deprimerend. Wat een verschil met de schitterende en bloeiende dagen onder Salomo. Hij had veel en sterke lastdragers en er was geen puin dat de grote kostbare stenen bedekte, waarmee het huis van God gebouwd moest worden. Er was ook geen vijand die kwam om het werk te bespotten. Toch vertoonde het werk van Ezra en Nehemia karaktertrekken die in de dagen van Salomo niet gevonden werden. Zwakheid, puin, vijanden – al deze dingen werkten samen om een bijzondere glans aan hun werk te geven. Zij bouwden en hadden voorspoed en God werd verheerlijkt en Hij verklaarde: *‘De heerlijkheid van dit toekomstige huis zal groter zijn dan die van het eerste, zegt de HEERE van de legermachten. In deze plaats zal Ik vrede geven, spreekt de HEERE van de legermachten’* (Hag. 2:10).

Het is belangrijk om in dit verband zorgvuldig Ezra, Nehemia, Haggai en Zacharia te bestuderen. Deze boeken staan vol lering, troost en aanmoediging voor de tijd waarin wij leven. Sommigen glimlachen als ze horen spreken over de eenheid van het lichaam. Maar laten zij zich maar eens afvragen: Is het een glimlach van kalm vertrouwen, of een spotlach van ongeloof? De duivel haat de leer van de eenheid van het lichaam evengoed als iedere andere goddelijke openbaring. Hij

zal zeker proberen pogingen om deze leer in praktijk te brengen te verhinderen, net zo goed als hij probeerde de herbouw van de tempel in de dagen van Nehemia te verhinderen. Laten we niet ontmoedigd worden. Het is voor ons genoeg dat de waarheid van het éne lichaam in de Bijbel staat. Laten we dat licht op de belijdende Kerk richten en zien wat het ons openbaart. Het zal ons hart verootmoedigen voor God, maar ook onze harten opheffen naar het niveau van de goddelijke maatstaf. We zoeken de praktische verwerkelijking ervan, en alles wat daar niet op gericht is verwerpen we. Wij zullen daarbij de tegenstand van de vijand ontmoeten, hier een Sanballat en daar een Rehum (Ezra 4:8), maar het geloof kan zingen:

‘Is God vóór mij? Ik vrees niet. Al stonden allen tegen mij op.

Als ik op Christus mijn Heiland een beroep doe, zal de bende van boosdoeners vluchten’.

Er staan veel bemoedigingen in het Woord van God. Als we kijken naar Josia, vlak voor de ballingschap, zien we een man die het Woord als zijn gids gebruikt. Alles wat in strijd was met dat Woord verwierp hij, en hij probeerde ernstig uit te voeren wat hij daarin geschreven vond. En wat was het gevolg? Het meest gezegende Pascha dat gevierd was sinds de dagen van Samuel.

Als we kijken naar Daniël in de ballingschap, dan zien we een man die handelde op grond van het Woord van God en bad met het gezicht naar Jeruzalem, zelfs toen hij met de dood bedreigd werd. Wat was het gevolg? Een heerlijk getuigenis voor de God van Israël en de vernietiging van de vijanden van Daniël.

Het overblijfsel na de ballingschap laat mannen zien, die staan tegenover ontzettende moeilijkheden. Mannen die de stad herbouwen die Gods aardse middelpunt zal zijn. Wat was het gevolg? De vrolijke viering van het Loofhuttenfeest, dat zo niet was gevierd sinds de dagen van Jozua, de zoon van Nun.

Als we nu in de bovenstaande gevallen vragen wat de gevolgen zouden zijn geweest, als men gekeken had naar de omstandigheden? Waarom opende Daniël zijn venster in de richting van Jeruzalem? Waarom keek men naar een stad in puin? Waarom aandacht geven aan een plaats, die alleen maar getuigde van de zonde en de schande van Israël? Was het niet beter de naam van Jeruzalem te laten verdwijnen in de vergetelheid? We kunnen het antwoord van Daniël wel raden. De mensen glimlachen om hem, en noemen hem een dromer, een fanatiekeling; maar hij wist wat hij deed. Zijn hart was vervuld van Gods middelpunt, de stad van David, het grote verzamelpunt van de twaalf stammen van Israël. Gaf hij die waarheid op vanwege de omstandigheden? Hij kon de waarheid van God geen millimeter lager plaatsen. Hij wilde huilen, bidden, vasten en zijn ziel tuchtigen, maar Gods maatstaf verlagen? Nooit. Hij gaf de gedachten van God over Sion niet op, omdat Israël ontrouw was gebleken. Hij wist wel beter. Het oog van Daniël was gericht op de eeuwige waarheid van God, en ondertussen vernederde hij zich vanwege zijn zonden en die van het volk. Maar tegelijkertijd wapperde de goddelijke banier boven zijn hoofd in onverminderde glans.

Zo moeten wij de waarheid van het éne lichaam vasthouden en uitvoeren. Misschien in zwakheid, maar met het voortdurende doel de uitdrukking van die eenheid te realiseren. Niet vragen:

‘Hoe kan dat?’ Het geloof vraagt bij de goddelijke openbaring niet: ‘Hoe?’ Het gelooft en handelt. Laten we nooit de waarheid van God opgeven, omdat we die niet kunnen uitvoeren. De waarheid is ons geopenbaard en wij buigen ervoor. Wij hoeven die eenheid niet te maken. Sommigen denken dat die eenheid iets is wat zijzelf moeten vormen. Dat is verkeerd. De eenheid bestaat, die is het gevolg van de aanwezigheid van de Heilige Geest in het lichaam. Wij moeten die eenheid erkennen en in het licht daarvan wandelen. Dat geeft vastheid aan onze wandel. Het is belangrijk om een bepaald voorwerp voor het hart te hebben en in verbinding daarmee te handelen.

Kijk naar Paulus, de toegewijde arbeider van de Heer. Welk doel had hij? Waar werkte hij voor? Luister naar zijn eigen woorden: *‘Thans verblijd ik mij in mijn lijden voor u en vul in mijn vlees aan wat nog ontbreekt aan de verdrukkingen van Christus voor Zijn lichaam, dat is de gemeente, waarvan ik een dienaar geworden ben overeenkomstig het rentmeesterschap van God dat mij gegeven is voor u, om het woord van God te voleindigen: de verborgenheid, die van alle eeuwen en geslachten verborgen is geweest, maar die nu geopenbaard is aan Zijn heiligen. Aan hen heeft God willen bekend maken welke de rijkdom is van de heerlijkheid van deze verborgenheid onder de volken, welke is Christus in u, de hoop van de heerlijkheid. Hem verkondigen wij, terwijl wij iedere mens terechtwijzen en iedere mens leren in alle wijsheid, om iedere mens volmaakt te stellen in Christus. Hiervoor arbeid ik ook onder strijd naar Zijn werking, die in mij werkt met kracht’* (Kol. 1:24-29).

Dit was meer dan het bekeren van mensen, hoe kostbaar dat ook was. Paulus predikte het evangelie met het oog op het éne lichaam van Christus. Dit is een voorbeeld voor alle evangelisten. We moeten niet

blijven stilstaan bij het feit dat zielen levend gemaakt worden. Wij moeten denken aan hun inlijving in het lichaam door de éne Geest. Dit zal ons bewaren voor sektarisme, het prediken om toe te voegen aan een bepaalde groepering, om personen zich te laten voegen bij de een of andere groep of kerk. We moeten blijven bij het éne lichaam, want we vinden niets anders in het Nieuwe Testament. Als we dit uit het oog verliezen, zal een evangelist niet weten wat hij met een bekeerde moet doen.

Iemand kan gebruikt worden voor de bekering van honderden mensen. Dat is boven elke gedachte een kostbaar werk. Maar als hij de eenheid van de Geest niet ziet, zal hij in de war raken over hun verdere levensloop. Dat is ernstig voor hem, en voor hen en ook voor het getuigenis voor Christus. Laat de Heer toch alle christenen in deze waarheid mogen leiden. Het vereist onze ernstige aandacht in de tegenwoordige tijd. Iemand zal mogelijk denken dat deze verhandeling een lange uitweiding is van het onderwerp 'Leven en tijd van Josia'. Maar als een waarheid die daaruit voortvloeit, is het een onderwerp dat niet hoog genoeg geschat kan worden.

Hoofdstuk 7

Nu zullen we nog een paar woorden wijden aan:

- de viering van het Pascha;
- het ernstige slot van de geschiedenis van Josia.

Het eerste feit is van groot belang en heel bemoedigend, zeker omdat het plaatsvond aan het einde van de geschiedenis van Israël. Dit leert ons dat zelfs in de donkerste tijden de getrouwen het voorrecht hebben om te handelen naar de goddelijke beginselen en zo ook goddelijke zegeningen mogen genieten. Dit is altijd een belangrijk feit, maar vooral nu. Als Josia zich had laten leiden door de tijdgeest, waardoor vandaag de dag zovelen geleid worden, zou hij nooit het Pascha hebben gevierd. Hij zou zijn armen hebben laten zakken en hebben gezegd: 'Het is nutteloos om nog langer te proberen onze nationale instellingen te handhaven. Men kan het alleen nog maar beschouwen als aanmatigend om een feest te willen vieren van de verlossing van Israël van het oordeel door het bloed van het Lam, wanneer de eenheid van Israël verbroken is en haar nationale heerlijkheid verbleekt is en weg is.' Maar zo sprak Josia niet. Hij handelde eenvoudig overeenkomstig de waarheid van God. Hij bestudeerde de Schriften en verwierp wat verkeerd was en deed wat recht was.

'Daarop hield Josia het Pascha voor de HEERE in Jeruzalem. En zij slachtten het paaslam op de veertiende van de eerste maand'

(2 Kron. 35:1). Deze viering stond op een hoger plan dan die onder Hizkia, want die vierde het Pascha op de veertiende van de tweede maand (2 Kron. 30:15). Hizkia maakte gebruik van de voorziening die Gods genade had gegeven in geval van onreinheid (Num. 9:9-11). Het oorspronkelijke gebod had echter de eerste maand aangewezen, en hieraan hield Josia zich. Hij nam het zuiverste standpunt in volgens de waarheid van God, hoewel hij leefde in het besef van persoonlijk en nationaal falen. Dat is altijd de weg van het geloof.

‘Hij stelde de priesters aan in hun taken, en spoorde hen aan voor de dienst van het huis van de HEERE. En hij zei tegen de Levieten, die heel Israël onderwezen, die voor de HEERE heilig waren: Plaats de heilige ark in het huis dat Salomo, de zoon van David, de koning van Israël, gebouwd heeft; u hoeft die niet meer op uw schouders te dragen. Dien nu de HEERE, uw God, en zijn volk Israël, en maak u gereed naar uw families, overeenkomstig uw afdelingen, volgens het voorschrift van David, de koning van Israël, en volgens de beschrijving van zijn zoon Salomo. En stel u op in het heiligdom volgens de indeling van de families, voor uw broeders, het gewone volk, en laat er voor ieder een indeling van de families van de Levieten zijn. Slacht het paaslam en heilig u, en bereid het voor uw broeders door te doen overeenkomstig het woord van de HEERE, gegeven door de hand van Mozes’ (vs. 2-6).

Josia nam hier dus de hoogste positie in en handelde op het hoogste gezag. We worden getroffen door de woorden: ‘Salomo’, ‘David’, ‘Mozes’, ‘heel Israël’, en vooral door de gewichtige uitdrukking: ‘Doen overeenkomstig het woord van de Heere’. Het zijn opmerkelijke woorden. Josia achtte het zijn voorrecht het goddelijke standpunt in te mogen nemen, ondanks alle dwalingen en het kwaad dat in

alle eeuwen was binnengeslopen. Het geloof erkent en handelt naar dit kostbare feit, en oogst daaruit zegen. Wat een mooi toneel, die gehechtheid van Josia aan het woord van de Heere, zijn volledige toewijding en milde gulheid.

‘En Josia bracht als heffoffer voor het gewone volk kleinvee – lammeren en jonge geitenbokken, allemaal voor de paasoffers – voor ieder die zich daar bevond, dertigduizend in aantal, en drieduizend runderen. Deze waren afkomstig uit de bezittingen van de koning. Ook zijn leiders brachten een vrijwillige gave als heffoffer voor het volk, voor de priesters en voor de Levieten’ (vs. 7-8).

‘Zo werd de dienst geregeld. De priesters gingen op hun plaats staan, evenals de Levieten, volgens hun afdelingen, overeenkomstig het gebod van de koning’ (vs. 10).

‘En de zangers, de nakomelingen van Asaf, stonden op hun plaats, overeenkomstig het gebod van David, Asaf, Heman en Jeduthun, de ziener van de koning; evenals de poortwachters, die bij elke poort stonden. Zij behoeften hun dienstwerk niet te verlaten, omdat hun broeders, de om brandoffers op het altaar van de HEERE te brengen, overeenkomstig het gebod van koning Josia. De Israëlieten die zich daar bevonden, hielden het Pascha op dezelfde tijd, en het Feest van de ongezuurde broden, zeven dagen lang. Een Pascha zoals dit was in Israël niet meer gehouden, vanaf de tijd van de profeet Samuel. En geen van Israëls koningen heeft het Pascha gehouden, zoals Josia nu hield met de priesters en de Levieten, en heel Juda en Israël dat daar aangetroffen werd, en de inwoners van Jeruzalem. Dit Pascha werd in het achttiende jaar van het koningschap van Josia gehouden’ (vs. 15-19).

Wat een schouwspel! Koning, priesters, vorsten, Levieten, zangers, poortwachters, geheel Israël, Juda en de inwoners van Jeruzalem. Ze waren allemaal bijeengekomen. Ze stonden allemaal op hun plaats en deden het hun aangewezen werk. ‘Overeenkomstig het woord van de HEERE’. En dat gebeurde allemaal in het achttiende jaar van de regering van Josia, terwijl de hele Joodse staat aan de vooravond van zijn ontbinding stond. Dat moet tot het hart van een nadenkende lezer spreken. Het vertelt zijn eigen verhaal en leert ons een belangrijke les, namelijk dat geen tijd, omstandigheid of andere invloed de waarheid van God kan veranderen of het uitzicht van het geloof kan verduisteren.

Het Woord van de Heere blijft tot in eeuwigheid en het geloof grijpt dit Woord aan en houdt het ondanks alles vast. We hebben te maken met God en Zijn eeuwige waarheid. We moeten de hoogste positie innemen, en geen lagere. Het ongeloof vindt aanleiding in de omstandigheden om dit standpunt te verlagen en geestelijk te verslappen. Maar het geloof zegt daar ‘Nee’ tegen. Laten we ons verootmoedigen, met schaamte en verdriet over ons falen en onze zonde, maar laten we niet onze positie verlaten. Wij falen, maar onze positie is van God. Josia huilde en hij scheurde zijn kleren, maar hij gaf de waarheid niet op. Hij erkende dat hij en zijn broeders en vaders gezondigd hadden, maar vond dat geen reden om het Pascha niet te vieren volgens het goddelijke bevel. Hij vond dit bevel even bindend als het voor Salomo, David en Mozes was geweest. Het is onze zaak het woord van de Heere te gehoorzamen; en als we dat doen, zullen we gezegend worden. Laten we deze les ter harte nemen. Laten we blijven in de positie waarop de waarheid van God ons heeft

geplaatst; en die plaats innemen met meer toewijding aan Christus en Zijn zaak.

Het einde

Nu nog enkele opmerkingen over het einde van Josia's leven. Het staat in een treurig en pijnlijk contrast met de rest van zijn interessante loopbaan. Het is een waarschuwing die we ter harte moeten nemen. Laten we erover nadenken, ootmoedig en in gebed in de tegenwoordigheid van God.

'Na dit alles, toen Josia het huis gereed gemaakt had, trok Necho, de koning van Egypte, op, om te strijden bij Karchemis aan de Eufraat. Josia trok eropuit, hem tegemoet. Toen stuurde Necho boden naar hem toe om te zeggen: Hoe heb ik het nu met u, koning van Juda? Wat u betreft, ik ben vandaag niet tegen u, maar tegen een huis dat oorlog tegen mij voert! God heeft gezegd dat ik mij moest haasten. Houd ú daarom op met het tegenwerken van God, Die met mij is, opdat Hij u niet te gronde richt. Josia keerde echter zijn gezicht niet van hem af, maar hij vermomde zich, om tegen hem te strijden. Hij luisterde niet naar de woorden van Necho op gezag van God, maar kwam om in het dal van Megiddo te strijden. De schutters schoten koning Josia echter neer. Toen zei de koning: Breng mij weg, want ik ben zwaargewond. En zijn dienaren haalden hem van de strijdswagen, en vervoerden hem op de tweede wagen die hij had, en brachten hem naar Jeruzalem. En hij stierf, en werd begraven in de graven van zijn vaderen. Heel Juda en Jeruzalem bedreef rouw over Josia' (vs. 20-24).

Wat diep treurig en verootmoedigend! We zullen er niet dieper dan nodig is op ingaan, voor onze lering en waarschuwing. De Heilige

Geest weidt er niet over uit, maar vertelt het tot onze lering. Hij laat ons de mensen zien zoals ze zijn en Hij laat hun daden opschrijven. De daden van de mensen worden verteld, hun eerste en hun laatste, de goede daden en de slechte, zowel het een als het andere. De Geest vertelt ons van de eerste daden van de godsvrucht van Josia, en van zijn eigenzinnige laatste daad. Hij toont ons dat zolang Josia wandelde in het licht van de goddelijke openbaring, zijn pad werd verlicht door de stralen van Gods aangezicht. Maar op het ogenblik dat hij zijn eigen wil volgde, en begon te wandelen naar eigen inzicht en afweek van het pad van de eenvoudige gehoorzaamheid, kwamen donkere wolken aandrijven. Zijn leven, dat begon in zonneschijn, eindigde in duisternis.

Josia trok op tegen Necho zonder een bevel van God te hebben. Ja, hij handelde in regelrechte tegenspraak met de woorden die uit de mond van God kwamen. Hij mengde zich in een strijd waar hij niets mee te maken had en oogstte daarvan de gevolgen. Hij vermomde zich. Waarom deed hij dat, als hij voor God handelde? Waarom heeft iemand een masker nodig als hij op Gods weg is? Josia faalde en dit leert ons een belangrijke les. Mochten wij ervan profiteren. Laten we ons toch altijd aan onze opdracht houden, bij alles wat we doen; en zonder opdracht liever niets doen. We kunnen op God rekenen als we op Zijn wegen wandelen, maar we hebben geen zekerheid als we van het pad afwijken. Josia had geen bevel om te Megiddo te strijden, en hij kon daarom niet op Gods bescherming rekenen. Hij vermomde zich, maar dat gaf geen beschutting voor de pijlen. De boogschutters beschoten hem – een dodelijke wond – en hij stierf.

Het volk vergoot tranen en zong klaagliederen. Vanwege zijn leven van oprechte godsvrucht en ernstige toewijding had hij zich geliefd gemaakt bij het volk. Laten wij zijn godsvrucht en toewijding navolgen en oppassen voor onze eigen wil. Voor een kind van God is het heel ernstig, als hij eigenwillig handelt. Josia ging naar Megiddo, toen hij in Jeruzalem had moeten blijven; en de boogschutters schoten hem dood. Jona ging naar Tarsis, toen hij naar Ninevé had moeten gaan; en hij werd in de zee geworpen. Paulus ging naar Jeruzalem, hoewel de Geest zei dat hij dat niet zou moeten doen; en hij viel in de hand van de Romeinen. Al deze mannen waren waarachtige, ernstige en toegewijde dienstknechten van God, maar zij faalden in die dingen. Hoewel God hun falen tot zegen stelde, moesten zij toch de vrucht van hun falen oogsten. *‘Immers onze God is een verterend vuur’* (Hebr. 12:29).

